

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Освітня програма	53326 Туризм. Екскурсознавство
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	242 Туризм

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	53326
Назва ОП	Туризм. Екскурсознавство
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Захарова Світлана Геннадіївна, Ковалюк Лілія Ігорівна, Гуменюк Володимир Володимирович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	02.04.2025 р. – 04.04.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1Y_jDKjzkyB4tm4W_HrEqUjFdIuix8Y2Q/view
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1SNr9Qwmga_UhzoQ_Z6fm3wDR2In51eTw/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Освітня програма «Туризм. Екскурсознавство» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у ВДПУ імені М. Коцюбинського загалом демонструє відповідність більшості критеріїв якості. Освітня програма «Туризм. Екскурсознавство» ВДПУ ім. М. Коцюбинського демонструє загальну відповідність більшості критеріїв. Повна відповідність встановлена за критеріями 2, 3, 4, 5 та 7; часткова відповідність за критеріями 1 і 8; невідповідність - за критерієм 6, що пов'язано з обмеженим кадровим потенціалом, низькою кількістю НПП, які мають науковий ступінь, диплом за спеціальністю, що акредитується, недостатнім забезпеченням фаховими публікаціями НПП за профілем викладання ОК за ОП. Серед позитивних практик реалізації ОП: логічна структура освітньої програми та її наповнення (критерій 2), наявність чітких процедур оцінювання та дотримання принципів академічної доброчесності (критерій 5), функціонування інституційних механізмів внутрішнього забезпечення якості (критерій 8), інформації про ОП на сайті кафедри, системне анкетування здобувачів та роботодавців, а також участь студентів у вдосконаленні програми (критерій 7). Ефективною практикою є діяльність структурних підрозділів освітньо-наукового хабу «NOTBOX», туристичного клубу «Геоцея», кадрової агенції «Кар'єрний старт». Позитивним є також залучення здобувачів до процедур забезпечення якості, функціонування внутрішньої системи моніторингу, впровадження практико-орієнтованого навчання. Таким чином, ОП має достатній рівень узгодженості з критеріями якості та потенціал до поліпшення, за умови посилення кадрового складу і оновлення змісту ОП.

Недоліки

1. Кадрове забезпечення ОП не в повному обсязі відповідає Ліцензійним умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою КМУ від 30.12.2015 № 1187 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>), зокрема щодо відповідності освітньої та/або професійної кваліфікації НПП. ЕГ встановила, що частину ОК викладають особи, які не мають наукового ступеня або базової вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм», а також не підтвердили наявності достатнього професійного досвіду та публікацій з відповідного напрямку. Крім того, спостерігається дисбаланс у розподілі навчального навантаження, що сконцентровано на обмеженому колі НПП. 2. Неузгодженість процесів моніторингу і оновлення освітньої програми з актуальними змінами у нормативному полі й потребам ринку праці. З моменту запровадження ОП у 2020 році, відбулося її оновлення лише у 2022 році. Залишилися невраховані Постанови Кабінету Міністрів України № 1392 від 16.12.2022 року щодо оновлення переліку галузей знань і спеціальностей, зміни до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 відповідно до наказу МОН України № 842 від 13.06.2024 року. Відсутність оновленої проєктної редакції ОП свідчить про недостатню її актуалізацію й своєчасну адаптивність до змін. 3. Вибіркова частина ОП представлена переважно дисциплінами географічного спрямування, що суттєво обмежує можливість формування гнучкої та індивідуалізованої освітньої траєкторії для здобувачів ВО, знижує привабливість програми, особливо для тих здобувачів, які прагнуть здобути додаткові компетентності у сфері менеджменту, маркетингу, іноземних мов, цифрових технологій. 4. Залучення роботодавців до процесу оновлення та перегляду ОП має епізодичний характер і не носить ознак усталеної системної взаємодії. Незважаючи на участь окремих стейкхолдерів у перегляді ОП у 2022 році, механізми інтеграції роботодавців у процес забезпечення якості ОП залишаються недостатньо структурованими й обмежуються разовими ініціативами. 5. За ОП, яка акредитується, фактично не реалізується академічна мобільність здобувачів вищої освіти. Відсутні приклади участі студентів у програмах міжнародного обміну. Обмеженість мовної підготовки та відсутність практики викладання частини професійно орієнтованих дисциплін англійською мовою знижує рівень інтернаціоналізації освітнього процесу.

Рекомендації

1. Рекомендується переглянути кадрову стратегію реалізації ОП, в контексті забезпечення викладання ОК НПП, які мають науковий ступінь (профільну освіту за спеціальністю 242 «Туризм»), фахові публікації з навчальних дисциплін які викладають, забезпечити рівномірний розподіл навчального навантаження. Цю рекомендацію доцільно реалізувати до початку 2025/2026 навчального року. 2. Провести актуалізацію ОП з урахуванням чинного Стандарту вищої освіти за спеціальністю 242, затвердженого наказом МОН № 842, а також положень Постанови КМУ № 1392. За умови продовження функціонування ОП, ЕГ рекомендує до завершення 2024-2025 навчального року розробити нову редакцію ОП, яка відповідатиме оновленому нормативному забезпеченню, потребам роботодавців. 3. Розширити у 2025-2026 н.р. вибіркиму частину ОП, включивши до неї дисципліни у сфері менеджменту, маркетингу, іноземних мов, цифрових технологій. Це дозволить здобувачам формувати більш персоналізовані освітні траєкторії. 4. Налагодити системну взаємодію з роботодавцями в контексті запровадження механізму проєктування, рецензування, схвалення змісту ОП. Рекомендацію доцільно впровадити до кінця 2025 року. 5. Активізувати процеси академічної мобільності шляхом укладення договорів з іноземними ЗВО, участі у міжнародних грантових програмах, розширення мовної підготовки, запровадження викладання окремих професійно орієнтованих компонентів англійською мовою. Очікуваний термін реалізації до 31 грудня 2025р.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітньо-професійна програма «Туризм. Екскурсознавство» (далі – ОП) розроблена відповідно до стандарту ВО, затвердженого Наказом МОНУ № 1068 від 04.10.2018 (<https://salo.li/c9c0986>), за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня ВО. Програмні результати навчання (далі – ПРН) повністю відповідають чинному стандарту ВО. Освітні компоненти (далі – ОК) структуровані за циклами загальної, професійної, практичної підготовки, а також атестації здобувачів ВО і виконання кваліфікаційної роботи. Загальний обсяг програми становить 240 кредитів ЄКТС, з яких 179 кредитів ЄКТС припадає на обов'язкові ОК, 69 кредитів ЄКТС – на вибіркові. Обсяг навчальної (ПП52 – 4 кред. ЄКТС, ПП53 – 3 кред. ЄКТС) та виробничої практики (ПП54 – 4 кред. ЄКТС, ПП55 – 2 кред. ЄКТС) становить у сукупності 13 кред. ЄКТС. Відповідно до стандарту ВО (<https://salo.li/c9c0986>), «Практика має складати не менше 4 кредитів ЄКТС», що повністю дотримується в межах даної ОП. У редакціях ОП 2020 р. та ОП 2022 р. термін навчання зазначено як 4 роки. Водночас у відповідних навчальних планах (далі – НП) 2020 та 2022 рр. зафіксовано тривалість навчання – 3 р.10 міс. Під час зустрічі 8, начальник навчально-методичного відділу Т. Гонтар поінформувала експертну групу (далі – ЕГ), що фактична тривалість навчання становить 3 р.10 міс., а зазначений в ОП термін у 4 р. є технічною помилкою. ОП узгоджується з формами підсумкової атестації (публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену), дескрипторами НРК для освітнього ступеня бакалавра (<https://salo.li/c4D3fD>), передбачає можливості подальшого навчання на другому (магістерському) рівні ВО. За результатами аналізу ОП і НП, ЕГ дійшла висновку, що ОП 2022 в цілому забезпечує реалізацію ПРН, передбачених Стандартом ВО затвердженим Наказом МОНУ № 1068 від 04.10.2018 (<https://salo.li/c9c0986>). Однак чинна редакція ОП, не враховує зміни до Стандарту ВО, внесені наказом МОН № 842 від 13.06.2024 р., зокрема щодо включення загальної компетентності К14. Це свідчить про потребу в актуалізації структури програмних компетентностей та змісту навчальних компонентів з урахуванням нових вимог стандарту.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація» наразі відсутній. Положенням "Про організацію освітнього процесу у ВДПУ ім. М. Коцюбинського" регламентовано: «В освітній програмі має бути чітко зазначена освітня кваліфікація, яку отримають здобувачі вищої освіти в разі її успішного завершення, та професійна кваліфікація у разі її присвоєння» (<https://drive.google.com/file/d/1JiaCuCaaXPUP9o8U6gGdZf1qrGJvNisv/view>). У фотокопії диплому випусника, наданому на додатковий запит Експертної ЕГ, зазначено професійну кваліфікацію – «Екскурсовод». У Відомостях про самооцінювання ОП на с. 2 зазначено: професійна класифікація – екскурсовод. У профілі ОП 2022 р. на с. 3 вказано, що екзаменаційна комісія, за результатами успішного завершення ОП та підсумкової атестації присвоює професійну кваліфікацію. На підставі цього рішення ректор ЗВО видає наказ про присудження ступеня вищої освіти бакалавра та присвоєння професійної кваліфікації. Проаналізувавши зміст ОП і НП, ЕГ з'ясувала, що лише одна навчальна дисципліна – ОК 16 «Організація екскурсійної діяльності» – безпосередньо стосується фахової підготовки екскурсовода і має обсяг 3 кредити ЄКТС, що є недостатнім для повного охоплення професійних компетентностей в екскурсійній діяльності.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОП – «Формування у майбутніх фахівців загальних та фахових компетентностей для здійснення професійної діяльності у сфері туризму» узгоджується з місією ВДПУ ім. М. Коцюбинського : «підготовка нового фахівця європейського типу, активної, творчої і успішної особистості, здатної динамічно вдосконалюватися, адаптуватися до вимог глобалізованого світу», зазначений Концепція розвитку ВДПУ ім. М. Коцюбинського на 2025-2029 рр. (<https://salo.li/F765983>). Реалізація ОП відповідає ціннісним орієнтирам ЗВО: «духовність, гуманізм, демократизм, патріотизм, професіоналізм». У Стратегічному плані розвитку Університету до 2029 р. (<https://salo.li/711ae86>) як пріоритет визначено: «забезпечити високу якість знань та мобільність випускників на ринку праці за рахунок

упровадження гнучких освітніх програм та нових наукових та освітніх технологій», що корелює зі змістом і структурою ОП. На зустрічі 1, ректор Н. Лазаренко наголосила, що ОП створена у відповідь на запит міської влади, а згодом – обласної державної адміністрації щодо підготовки фахівців з туризму з акцентом на екскурсознавство, що має стратегічне значення для м. Вінниця і Подільського регіону. Перший проректор з НППР О. Блажко повідомив, що за ОП «Туризм. Екскурсознавство» здійснено перший випуск, триває навчання на 3 і 4 курсах, після завершення яких ця ОП буде закрита. Натомість на 1 і 2 курсах відкрито нову ОП – «Туризм і рекреація. Міжкультурна комунікація та переклад», яка користується підвищеним попитом.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ЕГ встановила, що здобувачі ВО залучалися до обговорення й вдосконалення ОП. На зустрічі 4 здобувачки К. Довга й І. Ткач підтвердили проведення анкетувань двічі на рік. Здобувачка Є. Іванчик брала участь у засіданні кафедри з питань оновлення ОП, вносила пропозиції, здійснювала зворотний зв'язок між студентами й викладачами. Зокрема, запропоновано замінити складну для опанування вибіркоку ОК «Польська мова» на фахову дисципліну, більш релевантну ОП. На резервній зустрічі 2 випускниці ОП Б. Коваль висловила задоволення змістом ОП, рівнем практичної підготовки, незважаючи на переважно дистанційний формат навчання. У контексті вдосконалення ОП зазначено доцільність скорочення обсягу матеріалу із загальної географії й посилення акценту на соціальні дисципліни й сервісний блок. Випускниці С. Фуркевич позитивно оцінила зміст і організацію освітнього процесу, підтвердила участь в анонімному опитуванні посилює цифрову складову ОП, зокрема включити тематику 3D-екскурсій, вивчення сучасних цифрових технологій у туристичній індустрії. На відкритій зустрічі директор департаменту маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради О. Вешелені відзначив творчу та результативну співпрацю із ЗВО в межах реалізації ОП. Здобувачі ВО брали участь у дослідженнях туристичного потенціалу м. Вінниці, проводили опитування туристів, долучалися до розроблення туристичних маршрутів, зокрема екологічного спрямування. Працівники департаменту виступали рецензентами ОП. На зустрічі 10 В. Синявська, директор ТА «NaChili Tour», та Д. Видишко, представниці ТК «Бедняжка», підтвердили готовність до подальшої співпраці із ЗВО, участі у процесі вдосконалення ОП і залучення здобувачів ВО до проходження практики та фахового зростання. Зазначене підтверджує врахування потреб заінтересованих сторін при формуванні ОП.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Формування мети освітньої програми та ПРН здійснено з урахуванням реального запиту ринку праці, регіональних потреб і фахового досвіду стейкхолдерів. На зустрічі 10 Т. Фадєєва (ВТЕФК ДТЕУ) зазначила, що випускники ОП можуть поповнити ринок праці як екскурсоводи, на яких існує сталий попит. Д. Видишко (ТК «Бедняжка») підтвердила потребу у фахівцях для роботи гідами, в екскурсійному супроводі, малому турбізнесі, а також підкреслила потребу в посиленні науково-практичної складової підготовки. В. Мазурик (департамент маркетингу міста та туризму) звернув увагу на залучення викладачів ОП (зокрема доцентів В. Канського та В. Канської) до роботи Туристичної ради та реалізації краєзнавчих проєктів, зокрема маршруту «Стежка Коцюбинського». Ю. Ігнатів (Звягельський краєзнавчий музей) підтвердив зацікавленість у співпраці, зазначивши, що студенти проявляють інтерес до музейної справи, а напрям екскурсійно-краєзнавчої роботи має значний потенціал для подальшого розвитку. Під час інтерв'ювання на зустрічах 1 та 3 ЕГ отримала інформацію, що при розробленні ОП здійснювався аналіз ОП зі спеціальності «Туризм і рекреація», які функціонують у ЗВО м. Вінниці. Жоден із ЗВО міста не реалізує ОП з виразною орієнтацією на екскурсознавство. ОП «Туризм. Екскурсознавство» орієнтована на підготовку фахівців з екскурсійної діяльності, присвоюється професійна кваліфікація «Екскурсовод» що зумовлює її конкурентну перевагу, чітко окреслену нішу на регіональному ринку освітніх послуг. Таким чином, ОП враховує регіональну специфіку підготовки фахівців, відповідає на сучасні виклики розвитку сфери обслуговування.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Загалом, ОП має відповідність за Критерієм 1 – проєктування освітньої програми. ЕГ дійшла висновку про повну відповідність за підкритеріями 1.1, 1.3, 1.4 та 1.5, оскільки ОП розроблена відповідно до Стандарту ВО, ПРН узгоджуються з його вимогами, структура ОП дозволяє досягти заявлених цілей і забезпечує можливість подальшого навчання. Мета програми є чітко сформульованою, відповідає місії та стратегічним цілям ВДПУ ім. М. Коцюбинського, враховує соціальне замовлення регіону, підтримується заінтересованими сторонами. Враховано регіональні особливості, тенденції розвитку галузі, попит на ринку праці, а також досвід аналогічних освітніх програм. За підкритерієм 1.2 встановлено часткову відповідність, оскільки хоча в ОП передбачено присвоєння професійної кваліфікації «Екскурсовод», що підтверджено документально, зміст ОП лише частково відображає специфіку цієї кваліфікації. Зокрема, лише одна навчальна дисципліна – ОК 16 «Організація екскурсійної діяльності» – безпосередньо стосується фахової підготовки екскурсовода і має обсяг 3 кред. ЕКТС, що є недостатнім для повного охоплення професійних компетентностей у цій сфері. Таким чином, ОП «Туризм. Екскурсознавство»

загалом відповідає Критерію 1. Виявлені незначні недоліки можуть бути оперативно усунуті протягом року. ЕГ оцінює рівень відповідності критерію як достатній.

Недоліки

Технічна неузгодженість між тривалістю навчання, зазначеною в ОП (4 роки) і фактичним строком навчання, зафіксованим у навчальних планах (3 роки 10 місяців). Незважаючи на документальне підтвердження присвоєння професійної кваліфікації «Екскурсовод», зміст ОП частково охоплює необхідну професійну підготовку (навчальна дисципліна «Організація екскурсійної діяльності» обсягом 3 кредити ЄКТС). ОП не оновлювалася після набуття чинності змін до Стандарту ВО (Наказ МОН № 842 від 13.06.2024 р.), що передбачає включення додаткової загальної компетентності К14 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Рекомендації

Внести уточнення до ОП щодо фактичної тривалості навчання 3 роки 10 міс. Переглянути зміст ОП у частині фахової підготовки за професійною кваліфікацією «Екскурсовод», зокрема розширити перелік освітніх компонент, спрямованих на формування екскурсознавчих компетентностей. Рекомендовано до 31.08. 2025р здійснити оновлення ОП із урахуванням чинної редакції Стандарту ВО, зокрема обов'язкового включення компетентності К14 відповідно до Наказу МОН № 842 від 13.06.2024 р., внести відповідні зміни до робочих програм та силабусів освітніх компонентів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП «Туризм. Екскурсознавство», що реалізується на першому (бакалаврському) рівні ВО у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського - 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» (стаття 5) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1556-18>) до освітньо-професійних програм та затвердженому Стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОНУ від 4 жовтня 2018 р. №1068). Проаналізовано ОП та навчальні плани 2024 та 2025 р.р.. В ОП і НП співвідношення обов'язкових компонентів і вибіркових - 179 і 61 кредитів ЄКТС відповідно. Таке співвідношення відповідає вимогам щодо обсягів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОП є структурованою та змістовною у контексті загального часу навчання. ОК підпорядковані певній логіці навчання і викладання. Логічність та послідовність в черговості вивчення ОК засвідчує структурно-логічна схема ОП. Кожен ПРН реалістично охоплений змістом ОП Наприклад, ПР 04 «Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору» забезпечується змістом ОК: ОК7 «Рекреаційна географія», ОК8 «Історія туризму», ОК10 «Фізична географія світу», ОК11«Туристичні ресурси України», ОК 12 «Рекреаційні комплекси світу», ОК13 «Економіка зарубіжних країн», ОК17 «Історичне краєзнавство», ОК21 «Туристичне краєзнавство», ОК23 «Географія туризму».ПР 09. «Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки»: ОК14 «БЖД», ОК19 «Комп'ютерно орієнтовані технології в професійній діяльності фахівця», ОК26 «Планування та організація туристичного бізнесу», ОК27 «Туроперейтинг», ОК29 Маркетинг в туризмі», ОК30 «Інноваційні технології в туризмі». ПР 12. «Застосовувати навички продуктивного спілкування зі

споживачами туристичних послуг»: ОК2 «Українська мова (за професійним спрямуванням)», ОК4 «Іноземна мова для професійного спілкування», ОК16 «Організація екскурсійної діяльності», ОК20 «Організація послуг гостинності», ОК26 «Планування та організація туристичного бізнесу», ОК29 «Маркетинг в туризмі». Зміст ОП є структурованим за семестрами і роками навчання, ОК включені до ОП є змістовними. Логічний взаємозв'язок складають ОК, які дозволяють досягти цілей та програмних результатів, що відображено через матрицю відповідності. Перевірено відповідність програмних результатів, які корелюють із фаховими компетентностями. Матриця кореляції компетентностей та ОК демонструє, що ОК у повній мірі забезпечують формування загальних та фахових компетентностей. ОП є збалансованою в контексті загального часу навчання. В навчальному році – 60 кредитів (30 кредитів в семестр), на 1-8 семестри припадають ОК обов'язкового та вибіркового блоку (каталогу). Відповідно до ОП та навчального плану 13 кредитів відводиться на практичну підготовку, на підготовку та здачу атестаційного екзамену відводиться 3 кредити, на виконання та захист кваліфікаційної роботи бакалавра – 6 кредитів. Програмні результати навчання, визначені стандартом, повністю включені в ОП, забезпечуються відповідними обов'язковими ОК і додатково підсилюються вибірковою складовою. Рекомендації стейкхолдерів враховуються при періодичних переглядах ОП (Протокол №13 засідання кафедри географії від 18.05.2022 р., опитування на сайті). Опитування здобувачів засвідчує високий рівень задоволеності номенклатурою професійних компетентностей та програмних результатів навчання, які вони набувають упродовж навчання (https://docs.google.com/document/d/1B2ycDh6G_CNDOPiYw8I8Jf_qgziNBVM/edit?tab=t.o).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Предметна область ОП викладена в підрозділах «Орієнтація освітньої програми», «Основний фокус освітньої програми та спеціалізація», «Особливості програми». Зміст ОП «відповідає об'єкту вивчення і предметній області спеціальності 242. Предметна область відображена в обов'язкових ОК: ОК 6 «Туризмознавство», ОК 8 «Історія туризму», ОК 16 «Організація екскурсійної діяльності», ОК 17 «Історичне краєзнавство», ОК 18 «Спеціалізований туризм», ОК 20 «Організація послуг гостинності», ОК 22 «Технологія та організація туристичного обслуговування», ОК 24 «Світовий туризм і готельне господарство», ОК 25 «Міжнародний туризм», ОК 26 «Планування та організація туристичного бізнесу», ОК 27 «Туроперейтинг», ОК 28 «Моніторинг ринку туристичних послуг», ОК 29 «Маркетинг в туризмі», ОК 30 «Інноваційні технології в туризмі», розглядають туризм як сферу професійної діяльності, яка передбачає формування, просування, реалізацію та організацію споживання турпродукту, послуг суб'єктів туристичної діяльності з організації комплексного обслуговування в індустрії туризму тощо. ОК нормативного блоку ОК 7 «Рекреаційна географія», ОК 9 «Краєзнавство та туризм», ОК 10 «Фізична географія світу», ОК 11 «Туристичні ресурси України», ОК 12 «Рекреаційні комплекси світу», ОК 21 «Туристичне країнознавство», ОК 23 «Географія туризму», спрямовані на формування у здобувачів вміння пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору, аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території, на знання і розуміння основних форм і видів туризму, їх поділу тощо. Практики на ОП дозволяють досягти ПРН. Виконання здобувачами ОП курсових (ОК 9 «Краєзнавство і туризм» чи ОК 10 «Фізична географія світу», ОК 16 «Організація екскурсійної діяльності» чи ОК 17 «Історичне краєзнавство», ОК 22 «Технологія та організація туристичного обслуговування» чи ОК 23 «Географія туризму»), кваліфікаційної роботи сприяє визначенню рівня сформованості компетентностей і ПРН 30. Вибіркові ОК сприяють поглибленню та вдосконаленню знання предметної області спеціальності, а також набуттю навичок ефективної комунікації та психологічної готовності до вирішення професійних завдань (ОК «Інфраструктура туризму», ОК «Музеєзнавство», ОК «Сільський зелений туризм», ОК «Професійний етикет в туризмі», ОК «Організація анімаційних послуг», ОК «Правові відносини в галузі туризму», ОК «Віртуальний туризм», ОК «Спортивний туризм», ОК «Організація ділового туризму», ОК «Статистика в туризмі», ОК «Логістика в туризмі» та інші). Згідно з результатами опитувань здобувачі задоволені змістом ОП (за усіма складовими сумарно оцінюють як високий рівень та достатній: так - 73,3%; частково - 26,7%) <https://salolli/a5335Fc> ЕГ, провівши аналіз ОП, встановила, що теоретичний і практичний зміст відповідає предметній області. Усі ПРН забезпечуються обов'язковими та посилюються вибічковими ОК. Перелік ОК є релевантним і дозволяє досягнути компетентностей та ПРН, передбачених Стандартом ВО.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Під час роботи над документами, зустрічей зі ЗО, ЕГ переконалась, що ЗО, які навчаються за ОП «Туризм», повністю реалізують своє право на формування індивідуальної освітньої траєкторії. ЗВО пропонує зручні та зрозумілі процедури вибору для здобувачів. Навчання студента здійснюється за індивідуальним навчальним планом (приклади індивідуальних навчальних планів ЗО Прус В.А., Осадчук В.В., Довгої К.В., Нікітюка Я.О. були надані на додатковий запит ЕГ), який складається напередодні навчального року. Можливість формування ІОТ регламентується «Положенням про організацію обрання та вивчення вибірових навчальних дисциплін у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського» (наказ №123 од від 21.06.2024 р.) <https://cutt.ly/Ze8db6QE>. Перелік (каталог) вибірових дисциплін професійного спрямування, РП та силабуси вибірових дисциплін розміщені на сайті факультету https://drive.google.com/drive/folders/1Us4eGZQ1zftGSF32Npok-O_8qbnMGaQ, також сформовано університетський каталог ВК (<https://vspu.edu.ua/?p=education6>). Вибір дисциплін на наступний рік здійснюється студентами шляхом подачі письмової (або електронної) заяви в червні місяці, та за бажанням можуть бути змінені до початку семестру, про що повідомила на зустрічі з ЕГ начальник навчально-методичного відділу університету Гонтар Т.Ф.. Здобувач

має право протягом навчання на ОП обрати 16 ОК з 16 вибірових блоків ОП (3 ОК циклу загальної підготовки, 13 ОК – циклу професійної підготовки) (всього 61 кредит (25,4%). Процес вибору дисциплін має реальний характер, що засвідчено результатами опитування ЗО (<https://docs.google.com/document/d/16NPLMOcV7fBEQ8mUo2Vn4mm5q6Z9mGY/edit?tab=t.o>). На запитання «Як Ви обираєте вибірові навчальні дисципліни?» відповіли, що обирають самостійно 58,8%, обирають групою - 41,2% опитаних студентів, про що також засвідчили здобувачі на зустрічі з ЕГ (Нікітюк Я.О., Довга К.В., Ткач І.Д., Прус В.А.). Для формування індивідуальної освітньої траєкторії ЗО може вільно обирати місце проходження практик. Інтереси ЗО враховуються при формулюванні тем курсових та кваліфікаційних робіт (вибір наукового керівника). Здобувач має змогу скористатися правом на навчання за програмою академічної мобільності («Положення про міжнародну академічну мобільність учасників освітнього процесу Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського» (наказ №23 од від 26.01.2022 р.) <https://vspu.edu.ua/content/position/p134.pdf>). За ОП прикладів академічної мобільності не зафіксовано. Також формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ОП можливе завдяки участі у гуртках («Геоцея»), проектах, тренінгах, можливість долучитися до студентської наукової роботи, брати участь у конференціях та публікувати свої дослідження.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Завдання ОП полягає в її практичній спрямованості. Практична підготовка здобувачів дозволяє їм здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОП визначає перелік та зміст практичних компонентів, які входять до навчального плану. Ці компоненти можуть реалізуватися через практичні і лабораторні заняття, навчальні та виробничі практики. У навчальному плані на практичні заняття відводиться 1122 години, на лабораторні роботи відводиться 702 години загального часу. У відповідності до ОП та навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти ОП «Туризм. Екскурсознавство» передбачені такі види практичної підготовки: «Туристська практика» (2 сем. - 4 кредити), «Практика з екскурсознавства» (4 сем. - 3 кредити), «Ознайомча практика з туристичними агенціями» (6 сем. - 4 кредити) та «Виробнича практика» (8 сем. - 2 кредити). Загальна кількість кредитів практичної підготовки здобувачів складає 13 кредитів ЄКТС. Організація практики регулюється загально-університетським «Положенням про проведення практики...» (наказ від 21.06.2024р., №125 од) <https://cutt.ly/DrisAMUc>. З'ясовано, що кафедра має значний перелік баз практик, який містить вітчизняні профільні туристичні підприємства (Департамент маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради, Вінницький обласний краєзнавчий музей, Вінницький обласний центр туризму, спорту, краєзнавства та екскурсій, ТУІ турагенція, ФОП Синявська В.В.) (https://vspu.edu.ua/faculty/geogr/geogr_bak.php - вкладка «Договори»). Договори про співпрацю носять як довгостроковий так і короткотерміновий характер. За наданим ЕГ запитом були представлені відповідні звітні документи про проходження здобувачами практики (Довга К.В., Закерничний О.О., Іванишина Д., Іванчик Є., Пономарьов В.В., Прус В.А., Ткач І.Д.). Шляхом інтерв'ювання студентів з'ясовано, що в цілому вони задоволені організацією та змістом практичної підготовки на даній ОП (Ткач І.Д., Довга К.В., Нікітюк Я.О.). Для проходження практики здобувачі вищої освіти можуть обрати підприємство з наявного на кафедрі переліку баз практик або обрати його самостійно, за умови укладання типової угоди, яка регулює основні аспекти проходження практики. Інтерв'ювання стейкхолерів (керівників практики від підприємств, зокрема, директора департаменту маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради Вешелоні О.М., Синявської В.В., директора ФОП Синявська В.В., Юхнович Л.М., директора Вінницького обласного центру туризму, спорту, краєзнавства та екскурсій, організатора туристичних подорожей «ТОВ «ТКБ» Видишко Д.В. та ін.) доводить задоволеність рівнем практичної підготовки здобувачів за цією програмою. Досліджуючи відповіді студентів на запитання анкети, можна зазначити, що 70,6% (опитування 2022-2023 рр.) та (так - 60%; частково - 33,3%; ні - 6,7% опитування 2023-2024 рр.) респондентів задоволені організацією та місцем проходження практики (<https://salolii6Efo73b>). На жаль, на ОП не реалізуються можливості практичної підготовки здобувачів за кордоном.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ОП дозволяє набутти здобувачами соціальних навичок (soft skills) через загальні компетентності: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 7, ЗК 10, ЗК 11, ЗК 12, ЗК 14 під час опанування ОК (обов'язкових компонент ОП: ОК 1, ОК 2, ОК 3, ОК 4, ОК 5, ОК 14, ОК 15, ОК 20, ОК 23, ОК 25, ОК 26), по кожній з яких здійснюється формування ефективної комунікації, спілкування з вітчизняними та іноземними туристами; навичок презентацій та публічних виступів; володіння методиками проведення цікавих та інформативних екскурсій; навичок ведення переговорів з партнерами та постачальниками; навичок роботи з групою, тайм-менеджменту, навичок розв'язання проблем; знань та вмінь щодо норм та правил ділового етикету; навичок розуміння та роботи з людьми з різними потребами, зокрема ЗК 3 здатність діяти соціально відповідально та свідомо – ОК 5, ОК 9, ОК 14-16, ОК 18, ОК 26, ОК 27, ОК 29; ЗК 7 здатність працювати в міжнародному контексті – ОК 4, ОК 8, ОК 12, ОК 13, ОК 21-ОК 35, ОК 28, ОК 30; ЗК 14 здатність працювати в команді і автономно – ОК 2, ОК 4, ОК 5, ОК 15, ОК 16, ОК 20, ОК 24 – ОК 28, ОК 31 – ОК 33 тощо. Також соціальні навички формуються при залученні здобувачів до позааудиторної роботи, зокрема у процесі зустрічей із професіоналами-практиками (Синявська В.В., Вешелоні О.М., Юхнович Л.М., Ігнатов Ю.В., Видишко Д.В. та інші), екскурсій на підприємства туристичної індустрії м. Вінниця (Департамент маркетингу міста та туризму, Вінницького краєзнавчого музею, Тур-клуб «Бідняжка», «Начіл-тур» та інші), через участь у роботі туристичного гуртка «Геоцея»; через підготовку наукових праць та виступи на міжнародних та всеукраїнських конференціях написання кваліфікаційної роботи за обраною темою; представлення спеціальності на днях факультету, кафедри (<https://vspu.edu.ua/?event=7035>); різних зустрічах, участі у Всеукраїнському краєзнавчо-

туристичному хакатоні «Заміксуй туризм у Звягелі» <https://cutt.ly/Sris4tsD> <https://cutt.ly/Dris4xJL> Активна волонтерська діяльність здобувачів ОП від початку повномасштабної війни сприяє формуванню соціальних навичок (soft skills), про що зазначили на зустрічі з ЕГ голова Ради студентського самоврядування університету Сотник І.А. та голова Ради студентського самоврядування природничо-географічного факультету Сидоров Б.С. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі, НПП, роботодавці, підтвердили можливість набуття навичок лідерства, комунікації, працювати в команді під час практики на вітчизняних туристичних підприємствах. Таким чином, ЕГ констатує, що ОП демонструє достатній рівень забезпечення соціальних навичок під час навчання.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Норми навантаження здобувачів освіти за ОП визначено відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВДПУ ім. М. Коцюбинського» <https://drive.google.com/file/d/1JiaCuCaaXPUP9o8U6gGdZf1qrGJvNisv/view> та «Положення про використання Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи ...» https://drive.google.com/file/d/1gpWnCqBkt3T_O9QT1r5J7dDvbSzkC6W/view Фактичне навчальне навантаження згідно з ОП є ефективним і логічно збалансованим, реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів і є достатнім для досягнення цілей та ПРН. Загальне навантаження здобувача вищої освіти за цією ОП становить 240 кредитів ЄКТС (7200 годин), з яких - 13 кредитів ЄКТС (390 годин) – практична підготовка. Кількість годин на аудиторні заняття складає 2894 годин (40,2% від загальної кількості годин освітньої складової). Робочим планом НД закріплено розподіл годин на аудиторну роботу за тижнями та видами навчальної роботи (20,0-25,0 на тиждень) <https://drive.google.com/file/d/11CTU8-rzjey55MUb91wg9l1ZsPMjGqU/view>. Такий розподіл аудиторних годин не призводить до перевантаження здобувачів вищої освіти. Навантаження здобувача на навчальний рік складає 60 кредитів. Після детального аналізу навчальних планів ЕГ встановила, що обсяг ОП та окремих ОК навантаження в розрізі дисциплін розподілені рівномірно в діапазоні 3-7 кредитів ЄКТС. Річний бюджет – 40 тижнів (1800 год). Максимальна кількість контактних годин на один кредит становить 16 год (14 год на самостійну роботу). Обсяг окремих ОК переглядається та визначається колегіально на засіданні кафедри за участі стейкхолдерів. Звіт СО декларує, що результати опитування здобувачів щодо фактичного навантаження засвідчують, що співвідношення аудиторної та самостійної роботи є збалансованим, що відображено в Аналітичних звітах за результатами анкетування здобувачів вищої освіти, які проводяться в ВДПУ два рази на рік (На питання «Назвіть дисципліни, вивчення яких передбачало занадто великий обсяг самостійної роботи» 100% здобувачів відповіли: Важко відповісти; Нормально). https://docs.google.com/document/d/1XHVvz9Fs384dAoAjm39PAR7kkKO9Hla_/edit?tab=t.0 (результати опитування були надані ЕГ Центром внутрішньої системи забезпечення якості освіти на додатковий запит). Спількування зі здобувачами під час інтерв'ювання показало відсутність скарг студентів щодо навантаження та обсягів самостійної роботи (Ткач І., Довга К.).

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Підготовка здобувачів за дуальною формою навчання на даній ОП не здійснюється.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку ООН реалізується через пріоритети, визначені у Стратегічному плані розвитку ВДПУ ім. М. Коцюбинського на період до 2029 року <https://cutt.ly/Uria4lZP>. Наскрізно через зміст ОП досягаються, такі компетентності, визначені Указом Президента України, як «забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх» (проводиться через опитування здобувачів). Цілі «збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку» та «захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття» реалізується через викладання таких дисциплін ОП: ОК 7 «Рекреаційна географія», ОК 10 «Фізична географія світу», ОК 11 «Туристичні ресурси України», ОК 12 «Рекреаційні комплекси світу», тощо. Завдання «сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх» розглядаються на ОК 13 «Економіка зарубіжних країн», ОК 25 «Міжнародний туризм», ОК 30 «Інноваційні технології в туризмі». У вересні 2024 році стейкхолдер Олександр Вешелені, директор департаменту маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради провів гостьову лекцію «Управління туристичною дестинацією, досвід м. Вінниці», на якій одним з ключових моментів було питання інноваційного розвитку туризму в м. Вінниці, сучасні стратегії та напрями його сталого розвитку (<https://cutt.ly/me4zdOz7>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Загалом, ОП має відповідність за критерієм 2 - структура та зміст освітньої програми. ЕГ дійшла висновку про повну відповідність за підкритеріями 2.1. та 2.2, адже обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти, а також зміст ОП має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН; 2.5. адже ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності; 2.6. адже ОП та заклад ВО надає можливості для набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям; 2.8, адже обсяг ОП і окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, сприяє досягненню цілей та ПРН; 2.9, адже досягнення глобальних цілей сталого розвитку ООН реалізується через отримання компетентностей, які забезпечують виконання цих цілей. Часткова відповідність ОП «Туризм. Екскурсознавство» підкритеріям, 2.3 та 2.4, адже зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності, а також структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством, але кількість професійних вибіркових ОК представлена більшістю ОК географічного спрямування, кількість ОК психологічного та маркетингового спрямування в загальному каталозі є обмеженою, що дещо звужує можливості здобувачів. Низька активність за ОП щодо академічної мобільності. Це дозволяє експертній групі в цілому визначити відповідність ОП критерію 2 на рівні В. Визначені слабкі сторони ОП і недоліки можуть бути усунуті найближчим часом.

Недоліки

В ОП чітко не виділена предметна область, вона описана в підрозділах «Орієнтація освітньої програми», «Основний фокус освітньої програми та спеціалізація», «Особливості програми». В силабусах та РП обмежена кількість іншомовних та офіційних джерел. Зважаючи на те, що професійна діяльність, яка передбачає формування, просування, реалізацію та організацію споживання туристичного продукту передбачає комунікативну діяльність зі споживачами – у вибірковому блоці ОП недостатньо ОК психологічної спрямованості, СММ-просування. Велика кількість лабораторних робіт за ОК, що не потребують такої форми роботи. Зважаючи на те, що постійно підвищується роль англійської мови в житті суспільства та необхідності іншомовної комунікації у сфері послуг (обслуговування іноземних гостей, комунікація з партнерами), ЕГ вважає недоліком відсутність ОК, які викладаються англійською мовою.

Рекомендації

1. Гаранту, розробникам ОП до початку 2025-2026 навчального року оновити зміст ОП, структурувати та виділити предметну область. 2. Гаранту, НПП ОП до початку 2025-2026 навчального року доповнити список рекомендованої літератури силабусів та РП ОК сучасними іншомовними виданнями та джерелами, офіційними джерелами задля розширення світогляду здобувачів та ознайомлення з кращими українськими та світовими практиками у галузі туристичного бізнесу. 3. Гаранту, НПП ОП. У зв'язку з проведенням навчального процесу у змішаному форматі під час військового стану до початку навчального року 2025-2026 оновити контент на сторінці кафедри на сайті і в Google class. 4. Гаранту ОП, НПП до початку 2025-2026 навчального року оновити методичні рекомендації щодо виконання курсових та кваліфікаційних робіт за ОП. 5. Розробникам та Гаранту ОП під час чергового перегляду та оновлення ОП розглянути можливість включення до обов'язкового блоку ОК «Менеджмент в туризмі», до вибіркового блоку ОП дисциплін, пов'язаних з обслуговуванням гостей (психологія спілкування) та СММ-просування туристичного продукту. 6. Гаранту ОП, навчально-методичному відділу ЗВО до початку 2025-2026 навчального року переглянути ОП та НП в розрізі скорочення частки лабораторних робіт та можливості збільшення часу на проходження практики у 4 та 8 семестрах. 7. Гаранту, НПП ОП протягом наступного навчального року знайти можливість реалізувати на практиці викладання курсу або ж окремих тем ОК англійською мовою.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому до ВДПУ на 2024 рік оприлюднені на сайті (<https://vspu.edu.ua/?p=first>) та є доступними у вкладці « Правила прийому». Правила прийому ВДПУ кожного року розробляються та затверджуються на Вченій Раді ВДПУ відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти. Правила прийому відповідно до Умов (Порядку) прийому є чіткими, зрозумілими для абітурієнтів та не містять жодних дискримінаційних положень, що підтверджено ЕГ в результаті аналізу звіту СО, власне самих правил прийому та інтерв'ювання здобувачів вищої освіти . Також у вкладці «Абітурієнту» (<https://vspu.edu.ua/?p=abiturientu>) на сайті ВДПУ представлена корисна та доступна інформація, яка допоможе абітурієнту на різних етапах вступної кампанії. Зокрема відображено « Структура університету » , « Програми та критерії » , « Розклад вступних випробувань » й інші.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

При вступі на навчання вступник може керуватись документом «Правила прийому (зі змінами) до Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського», які розміщені на сайті ЗВО <https://vspu.edu.ua/?p=abiturientu>. У правилах прийому до ВДПУ ім. М. Коцюбинського зазначені чіткі терміни подання заяв та документів, процедура проведення конкурсного відбору, строки проведення вступних випробувань та оприлюднення рейтингових списків, зарахування вступників за ОП. Для конкурсного відбору осіб, які на основі ПЗСО вступ. на 1 курс для ЗдВО СВО бакалавра, зараховувалися бали НМТ з української мови (коеф. 04), математики (коеф. 03), історії України (коеф. 03) та подавався мотиваційний лист. Правила прийому є чіткими, зрозумілими та доступними для потенційних вступників, не містять дискримінаційних положень. При виникненні додаткових запитань з приводу вступу абітурієнтів до ВДПУ ім. М. Коцюбинського можна скористатись консультативною лінією, де вказані номери телефонів та E-mail. Ліцензований обсяг прийому на ОП «Туризм.Екскурсознавство» станом на 2021-2025 рік становить 25 осіб денної і заочної форми навчання.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Питання визнання результатів навчання на інших ОП регулюється такими документами: «Положення про організацію освітнього процесу у ВДПУ ім. М. Коцюбинського» <https://drive.google.com/file/d/1JiaCuCaaXPUP9o8U6gGdZf1qrGJvNisv/view>; Правила прийому до ВДПУ у 2022 році <https://vspu.edu.ua/content/reception/vstup2022/dod/ruls.pdf>; Розділ VII «Положення про міжнародну академічну мобільність учасників освітнього процесу ВДПУ ім. М. Коцюбинського» <https://vspu.edu.ua/content/position/p134.pdf>; «Положення про визнання іноземних документів про освіту у ВДПУ ім. М. Коцюбинського» https://vspu.edu.ua/content/position/p77_18.pdf «Положення про використання Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи у ВДПУ ім. М. Коцюбинського» https://drive.google.com/file/d/1gpWnCqBkt3T_O9QT1r5J7dDvbSzkC-6W/view Для визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, ЗдВО звертається із заявою на ім'я декана, додає документи про раніше здобуту освіту. Створюється комісія, яка розглядає подані документи і надає мотивований висновок про можливість / неможливість визнання результатів навчання. На підставі цього подається службова записка і видається наказ по університету. За ОП «Туризм.Екскурсознавство» бакалаврського рівня випадки академічної мобільності здобувачів не було. Під час зустрічей з адміністрацією ЗВО, структурними підрозділами, НПП та гарантом було надана інформація про поки не можливу академічну мобільність за кордоном, і на це вплинули умови війни в країні. Під час спілкування зі здобувачами було з'ясовано, що вони в повній мірі ознайомлені з можливостями академічної мобільності. Вони мають вільний доступ до нормативних документів ВДПУ на сайті університету <https://vspu.edu.ua/?p=first> , які визначають правила та порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Інформаційно-консультативну підтримку здійснюють представники приймальної комісії, відділ міжнародних зв'язків, деканат, гарант ОП.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Положення про порядок визнання у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти https://drive.google.com/file/d/14S1C9S_wo7Wf8akJIVQQbirt_dBs1MCB/view; За ОП «Туризм. Екскурсознавство»

відсутня практика застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті. У свою чергу встановлено, що університет виконує інформаційну роботу, яка спрямована на ознайомлення студентів із неформальною освітою. Під час зустрічей із студентами вони підтвердили, що ознайомленні з таким видом підтвердження результатів навчання. Можливістю визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП має відповідність із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1-3.4, а саме: правила прийому до ЗВО відповідають Умовам (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти, є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, розміщені у відкритому доступі та враховують особливості ОП «Туризм.Екскурсознавство»; процедура визнання ПРН та кваліфікацій, здобутих на інших ОП, визначена у нормативних документах ЗВО; з процедурами визнання результатів навчання здобувачі ознайомлені (правила чіткі, зрозумілі, доступні, не суперечать законодавству); але немає практики визнання результатів навчання здобутих у неформальній освіті, та не зафіксована академічна мобільність студентів, що не є суттєвим недоліком. За даним критерієм експертною групою визначено відповідність ОП «Туризм.Екскурсознавство» рівню «В», оскільки всі вимоги Критерію виконано, суттєві недоліки відсутні, має місце несуттєвий недолік, пов'язаний із недостатньою мірою використаними наявними можливостями; практики, що мають зразковий чи інноваційний характер відсутні.

Недоліки

Немає жодної залученості студентів до участі у академічній мобільності та неформальній освіті. Даний недолік є несуттєвим та характеризується недовикористаними можливостями, може бути усунений шляхом удосконалення підходів щодо популяризації можливості академічної мобільності та визнання результатів за допомогою неформальної освіти серед здобувачів бакалаврського рівня ОП «Туризм. Екскурсознавство».

Рекомендації

Гаранту та НПП ОП «Туризм. Екскурсознавство» активізувати залучення здобувачів ОП до академічної мобільності та визнання результатів неформальної освіти шляхом вдосконалення системи інформування та створення переліку перспектив у разі долучення.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

У ЗВО освітній процес за ОП здійснюється відповідно до вимог чинного ЗУ «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності", а також внутрішніх нормативних документів ВДПУ ім. М. Коцюбинського, зокрема «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/ye8NmXoh>), яким передбачено очну (денну) форму навчання (основну), а під час карантинних заходів та воєнного стану, з використанням дистанційних технологій як асинхронно, так і синхронно в часі). Викладання здійснюється в очній формі та дистанційно за умов форс-мажорних обставин згідно з рішенням вченої ради університету (про це було згадано на зустрічі з керівником та менеджментом ЗВО). Дистанційне навчання в ВДПУ забезпечується за допомогою Google Classroom. Форми та методи навчання і викладання орієнтовані на досягнення цілей і ПРН ОП. Про це свідчить аналіз матеріалів на сайті ЗВО, індивідуальних планів студентів (Довгої К.В., Осадчук В.В., з курс, Нікітюк Я.О., Прус В.А, 4 курс, приклади були надані експертній групі у відповіді на запит додаткових документів), результатів анкетування здобувачів (такі опитування допомагають удосконалювати освітню програму, враховуючи побажання здобувачів освіти), а також результати зустрічей ЕГ зі стейкхолдерами. Як засвідчило спілкування експертів зі студентськими фокус-групами (Довга К.В., Ткач І.Д., Іванчик Є.В., Прус В.А., Нікітюк Я.О. та ін.) й випускниками ОП (Коваль Б., Фуркевич С.), застосовувані ЗВО методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого навчання, а також сприяють досягненню РН. У

навчальному процесі використовуються лекції, практичні та лабораторні заняття, виконання індивідуальних завдань і самостійна робота студентів, навчальні тренінги. Під час реалізації ОП широко застосовуються такі форми і методи навчання, як лекція-дискусія, лекція-візуалізація, технологія колективної взаємодії, групові практичні роботи, мозковий штурм, які сприяють формуванню відповідних компетентностей. Здобувачі мають можливість вільно обирати бази практик (у м. Вінниця і у інших місцях), де вони проходять практичну підготовку на базі підприємств туристичного бізнесу, що сприяє інтеграції теоретичних знань із практичною діяльністю. Методи, форми навчання та інша інформація зазначена в силабусах та РП ОК. Реалізація ОП побудована на засадах академічної свободи, яка виражається у вільному виборі студентами способу і форми отримання інформації, дисциплін із вибіркового циклу (ВК за даною ОП становить 61 кр. ECTS, або 25%; високу оцінку можливостям вибору ОК при опитуванні дали 100% респондентів, з них 75% зазначили, що ВК обирають самостійно, а 25% - обирають групою), тем доповідей, презентацій, курсових робіт, кваліфікаційних робіт, участі ЗВО в розробці ОП тощо. Усі здобувачі, присутні на зустрічі з ЕГ, підтвердили це й виразили впевненість, що в університеті враховують їх побажання та інтереси.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Спілкування зі здобувачами вищої освіти, а також аналіз матеріалів, розміщених на сайті ВДПУ ім. М. Коцюбинського та результатів опитування здобувачів, дозволяє стверджувати, що інформація стосовно освітнього процесу, яка надається студентам, є доступною, зрозумілою, актуальною і своєчасною та надається у повному обсязі. Студентам забезпечено зручний доступ до електронних ресурсів. Про кожен освітній компонент (цілі, зміст, результати навчання, рекомендовану літературу тощо) у зручний для себе спосіб кожен здобувач вищої освіти може отримати вичерпну інформацію, перевагою у представленні інформації про освітні компоненти є наявність силабусів (https://drive.google.com/drive/folders/1K3uxiOsTRckKJ_m2HgcAVfrYbcx2f6oI) (100% охоплення анкетуванням здобувачів підтвердили цей факт, на питання «Яким чином Ви отримуєте доступ до силабусів чи робочих програм навчальних дисциплін?» 83,3% здобувачів ОП відповіли, що можуть завантажити онлайн, 41,7% відповіли, що викладач/-ка надсилає на електронну пошту та 66,7% повідомили, що викладач/-ка надає його на прохання (<https://docs.google.com/document/d/1YuCEKTLUqMq2Qb5czzcGEizj6L3TZ2tA/edit?tab=t.o>)). Також здобувачі зазначили, що на першому лекційному (практичному) занятті викладач пояснює цілі, зміст і програмні РН, а також порядок і критерії оцінювання в межах освітніх компонентів (про що повідомили 100% онлайн-опитуваних та представники фокус-групи на зустрічі з ЕГ – Довга К.В., Ткач І.Д.). Силабуси та РП оновлюються та оприлюднюються перед початком кожного навчального року згідно з «Положенням про робочу програму навчальної дисципліни у ВДПУ ім. М. Коцюбинського» (<https://cutt.ly/Re8Kg4IB>). Вся нормативна документація доступна на вебсторінці кафедри географії університету (https://vspu.edu.ua/faculty/geogr/geogr_bak.php), на платформі Google Classroom та у друкованому вигляді (у РПНД/силабусах, інформаційно-методичних комплексах ОК, методичних рекомендаціях до проведення практичних, лабораторних занять, виконання СР, КР, кваліфікаційних робіт. Форми підсумкового контролю вказані в графіку освітнього процесу (https://drive.google.com/file/d/1zflfJmfb3_qt3xzz9_u3ojnHJeF95IMk/view) та розкладі занять. На веб-сайті університету розміщено каталог загальноуніверситетських вибірових дисциплін, на сторінці кафедри – силабуси, НМК та презентації вибірових дисциплін професійного спрямування (https://vspu.edu.ua/faculty/geogr/geogr_bak.php)).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП «Туризм. Екскурсознавство» відбувається під час виконання здобувачами курсових робіт на ОК «Краєзнавство і туризм», ОК «Фізична географія світу», ОК «Організація екскурсійної діяльності», ОК «Історичне краєзнавство», ОК «Технологія і організація туристичного обслуговування», ОК «Географія туризму». У 2024 р. Відповідно до мети освітньої програми було захищено 5 кваліфікаційних робіт: Бондаренко О.О. «Темний туризм в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку», Руденко Є.В. «Спортивний туризм в Україні: проблеми та перспективи розвитку», Фуркевич С.В. «Особливості туризму у країнах Східної Європи: оцінка умов та чинників формування, перспективи регіонального розвитку», Коваль Б.В. «Гастрономічний туризм: Україна-Європа», Ткаченко М.К. «Подієвий туризм Вінницької області як важливе історико-культурне явище» Здобувачі ОП є учасниками туристичного гуртка «Геоцея», в рамках діяльності якого здійснюються туристичні походи, польові дослідження природних ресурсів та кліматичних умов для розвитку туризму і рекреації, створення карт маршрутів, оцінювання впливу туристичних потоків на екосистеми та стан природних об'єктів, вивчення пам'яток, етнографічних особливостей та фольклорних традицій. Соціально-економічні дослідження включають аналіз впливу туризму на місцеву економіку, зайнятість населення та рівень задоволеності туристів (керівник Денисик Б.Г.). Керівництво науково-дослідною роботою здобувачів здійснюють наукові керівники з числа НПП кафедри, 100% яких мають наукові ступені. Здобувачі беруть активну участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, у студентських наукових круглих столах і виступах з доповідями, в університетських, всеукраїнських, міжнародних науково-практичних конференціях, виступають з доповідями (<https://cutt.ly/we8Le5cY>), публікують тези у збірниках матеріалів конференцій у співавторстві з викладачем або під його керівництвом (Осадчук В.), беруть участь у роботі Туристичного Хабу (<https://cutt.ly/je8KPAgz>, <https://cutt.ly/re8KSwOa>) (9.10 2024р. під час офіційного відкриття Центру туристичної інформації в Туристичному Хабі Visit Vinnytsia студенткам 3-го курсу ОП Ткач І. та Довгій К. оголошено подяку

Департаменту міста та туризму Вінницької міської ради за активну співпрацю з розвитку і просування туризму (Вінниці), Басейновій раді Південного Бугу, конкурсах наукових робіт, розробці екскурсій на практичних заняттях та при проходженні практик (про що на зустрічі ЕГ зі стейкхолдерами повідомили директор департаменту маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради Вешелоні О.М. та керівник музейно-просвітницького центру Бровчак А.В.)

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Обговорення та оновлення змісту навчальних дисциплін здійснюється шляхом залучення викладачів до участі в наукових конференціях, тренінгах і курсах підвищення кваліфікації від провідних учасників туристичної індустрії. Викладачі кафедри беруть активну участь у підвищенні кваліфікації та стажуванні, що стає основою для ОК. В 2025 році НПП, що реалізують ОП (Канський В.С., Канська, Война І.М., Денисик Б.Г.) пройшли стажування у ВТЕІ ДТЕУ на кафедрі туризму і готельно-ресторанної справи за програмою: «Інноваційні підходи щодо викладання освітніх компонентів професійної підготовки» (4,2 кредити). Основою для модернізації змісту освіти виступають наукові дослідження викладачів (результати яких опубліковано в монографіях, періодичних виданнях, у т.ч. включених до наукометричних баз даних SCOPUS/Web of Science, Канський В.С., Канська В.В., Война І.М., Денисик Б.Г., Атаман Л.В. та ін.). Особлива увага приділяється врахуванню думок студентів, випускників та роботодавців. За результатами опитувань, проведених серед здобувачів та стейкхолдерів, здійснюється корекція змісту дисциплін відповідно до вимог ринку праці. Наприклад, за результатами опитувань стейкхолдерів викладачі розробили ОК27, ОК 36 таким чином, щоб завдання дозволяли здобувачам працювати з реальними кейсами туристичних компаній (<https://cutt.ly/aru6ZAon>). Сучасні тенденції використання доповненої та віртуальної реальності (AR/VR) в екскурсійній діяльності, сприяли оновленню змісту ОК 16, ОК 31. Під час вивчення ОК 6, ОК 7, ОК 22, ОК 28 використовуються матеріали щорічників Міжнародної туристичної організації UNWTO та European Travel Commission. НПП ОП розроблено авторські екскурсії, які є основою для побудови екскурсійних маршрутів здобувачами з урахуванням безпекової ситуації та реалій воєнного часу. Оновленню ОП сприяє спілкування викладачів з науковцями і практиками під час конференцій (Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція (з міжнародною участю) “Туризм у ландшафті, ландшафт у туризмі”, ВДПУ та інших), хакатонів (Звягельський краєзнавчий музей, про що розповів на зустрічі з ЕГ директор Ігнатов Ю.В.), круглих столів а також долучення НПП до проведення гостьових лекцій, спільних публікацій (Ставська Ю., ВНАУ, Придеткевич С., Кам'янець-Подільський національний університет). Таким чином, НПП ОП активно оновлюють зміст ОК, інтегруючи наукові досягнення, український та міжнародний досвід, цифрові технології та найкращі практики туристичної індустрії для удосконалення ОП «Туризм. Екскурсознавство».

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

В рамках Стратегії інтернаціоналізації в університеті функціонує відділ міжнародних зв'язків ВДПУ ім. М. Коцюбинського <http://www.vspu.edu.ua/content/position/pol9>, головними завданнями якого є розширення участі в міжнародних програмах академічності відповідно до укладених міжнародних угод, запровадження програм подвійного дипломування. Інтернаціоналізація діяльності НПП: публікації у закордонних наукових виданнях (Канський В.С., Канська В.В., Война І.М., Денисик Б.Г., Атаман Л.В., Яцентюк Ю.В., Чиж О.П. та інші). Участь НПП у закордонних стажуваннях (Война І.М., ISMA, Латвія 21.06.21 – 31.07.21; Яцентюк Ю.В., Університет природничих наук, Люблін, Польща, 15.02-26.03.21; Воловик В., університет у Кракові, Польща, 6.11.21-12.12.21; Канський В.В., Канська В.В., Університет Тарту, Естонія, 10.06.24-05.08.24; Канський В.В., духовний університет UKSWy Варшаві, Польща, 27.06.22-05.08.22; Канська В.В., університет Адама Міцкевича, Польща, 14.07.24-20.07.24; Атаман Л.В., Денисик Б.Г., ISMA, Латвія, 30.09.24-10.11.24). Викладачі кафедри разом зі ЗДО беруть участь у закордонних міжнародних науково-практичних конференціях, конкурсах, вебінарах. Всі учасники освітнього процесу мають безплатний доступ до міжнародних баз даних, таких як WoS, Scopus (<http://library.vspu.edu.ua/html/wos.htm>), що забезпечує їх ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки у відповідній галузі. Про це засвідчилася ЕГ на огляді МТЗ та на зустрічі зі структурними підрозділами університету (директор бібліотеки Білоус В.С.). На цей час не підтверджено жодних випадків обміну студентів з міжнародними університетами за ОП «Туризм. Екскурсознавство». Також ЕГ в процесі акредитаційної експертизи не зафіксувала прикладів участі здобувачів ОП в програмах міжнародного стажування. Практики залучення викладачів-практиків з іноземних ЗВО наразі не реалізуються, що зменшує можливості для отримання практичного досвіду здобувачами.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами проведеної акредитації ЕГ зазначає, що ОП «Туризм.Екскурсознавство» відповідає наступним чином підкритеріям: 4.1 – повна відповідність. Освітній процес у ВДПУ ім. М. Коцюбинського відповідає вимогам законодавства та впроваджує сучасні методи навчання, що забезпечують досягнення заявлених цілей освітньої програми. Наявність вибору освітніх компонентів, тем курсових та кваліфікаційних робіт та індивідуальних навчальних планів підтримує принципи студентоцентризованого підходу та академічної свободи. 4.2 - повна

відповідність. Учасники освітнього процесу отримують доступну інформацію про цілі, зміст та критерії оцінювання через силабуси та робочі програми. Гарант на початку навчання інформує студентів про освітню програму та організацію навчання. На початку викладання викладачі пояснюють цілі, зміст і програмні РН, а також порядок і критерії оцінювання в межах освітніх компонентів. Вся нормативна документація доступна на вебсайті університету. 4.3 – повна відповідність. ЗВО демонструє активне поєднання навчання і досліджень, залучаючи здобувачів до наукових гуртків та конференцій. 4.4 - повна відповідність. НПП беруть участь в наукових конференціях, курсах підвищення кваліфікації чим забезпечують актуальність змісту ОК. Залучаються стейкхолдери та студенти до процесу обговорень та корекції ОП та ОК. 4.5 - часткова відповідність. Позитивними є участь НПП в міжнародних стажуваннях і конференціях, публікації у міжнародних виданнях, доступ до міжнародних баз даних.

Недоліки

Суттєвих недоліків за критерієм 4 не виявлено. Як недолік зазначаємо, що здобувачі не беруть участь у програмах міжнародної академічної мобільності та міжнародного стажування.

Рекомендації

Відділу міжнародних зв'язків, використовуючи наявні та створюючи нові міжнародні зв'язки університету, розробити заходи на 2025-26 н.р. і на наступні навчальні роки по посиленню академічної мобільності щодо міжнародного обміну студентів; залученню іноземних викладачів та практиків для підвищення практичного досвіду студентів, можливостей професійного стажування в міжнародних туристичних компаніях здобувачів ОП. НПП, які реалізують ОП, науковому відділу університету протягом 2025-2026 н.р. активізувати публікаційну активність здобувачів, участь в українських та міжнародних науково-практичних конференціях.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Під час акредитації ЕГ встановила, що форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів ВО у ВДПУ ім. М. Коцюбинського чітко регламентовані. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://salو.li/Dd4bo4c>), контрольні заходи розглядаються як форма зворотного зв'язку та реалізуються на засадах об'єктивності, прозорості й урахування індивідуальних особливостей здобувачів ВО. Формами контрольних заходів є поточний і підсумковий контроль. Під час зустрічі 4 зі здобувачами ВО та на резервній зустрічі 2 з випускниками ЕГ з'ясувала, що навчання за ОП відбувалося переважно дистанційно. Відповідно контрольні заходи проводилися з використанням електронних платформ, тестування, онлайн-опитувань, відео звітів; результати фіксувалися в електронних журналах відповідно до регламентів передбачених Положенням про організацію та проведення освітнього процесу з використанням дистанційних технологій навчання (<https://salو.li/b6f9161>). В ЗВО існує окреме Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти (<https://salو.li/53EcB7c>). Однак під час інтерв'ю зі здобувачами ВО було виявлено, що таких випадків визнання ПРН не було й відповідно процедури оцінювання не застосовувалися. Методи та критерії оцінювання ПРН відображені у силабусах та робочих програмах ОК, що розміщені у відкритому доступі на сторінці кафедри (<https://salو.li/691635c>). Терміни проведення контрольних заходів визначаються графіком освітнього процесу ЗВО (<https://salو.li/o85b68f>), а їх реалізація забезпечується через розклад занять, який формується з урахуванням необхідності оцінювання ОК й відображається на офіційній сторінці факультету (<https://salو.li/EDFeoEf>). Таким чином, ЕГ підтверджує, що форми контрольних заходів і критерії оцінювання є чіткими, прозорими і дозволяють об'єктивно визначити рівень досягнення здобувачами ВО результатів навчання за ОК та ОП в цілому.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Стандарт ВО, затверджений Наказом МОНУ № 1068 від 04.10.2018 (<https://salo.li/c9c0986>), за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня ВО., встановлює чіткі вимоги до форм атестації здобувачів вищої освіти (здійснюється публічний захист кваліфікаційної роботи, яка перевіряється на плагіат і оприлюднюється в репозитарії ЗВО, проводиться атестаційний екзаме́н) . В чинній ОП 2022 р., затвердженій Вченою радою ЗВО 31.08. 2022 р. передбачено, що «Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзаме́ну», що узгоджується з вимогам чинного стандарту. Форми атестації здобувачів ВО регламентуються Положення про організацію освітнього процесу (<https://salo.li/Dd4b04c>). Таким чином, форми атестації здобувачів ВО за ОП відповідають вимогам чинного стандарту ВО. На додатковий запит ЕГ було надано інформацію про тематику кваліфікаційних робіт. Проведений аналіз підтверджує, що теми мають професійну спрямованість, орієнтовані на дослідження актуальних проблем туризму, зокрема спортивного, гастрономічного, темного, сільського, релігійного подієвого туризму.. Значна частина робіт присвячена регіональним особливостям і потенціалу розвитку туризму в Україні та за кордоном (зокрема на прикладі країн ЄС), що свідчить про практичну значущість і прикладний характер досліджень. Завдання кваліфікаційної роботи передбачають обґрунтування теоретичних підходів, аналіз ринку туристичних послуг, оцінку туристичного потенціалу, розроблення рекомендацій щодо розвитку окремих напрямів туризму. Це забезпечує реалізацію ПРН, передбачених стандартом ВО та ОП. Процедура допуску до захисту регламентована чинним «Положенням про кваліфікаційні роботи ЗВО ВДПУ ім. М. Коцюбинського» (<https://vspu.edu.ua/content/position/p126.pdf>). Допуск здобувача до захисту кваліфікаційної роботи здійснюється на підставі позитивного висновку наукового керівника та перевірки роботи на академічний плагіат. Перевірка здійснюється за допомогою систем StrikePlagiarism через Наукову бібліотеку або ІОЦ. Результати перевірки зберігаються в ЗВО. Захист кваліфікаційної роботи відбувається публічно перед Екзаменаційною комісією, яка відповідно до профілю освітньої програми встановлює відповідність рівня підготовки здобувача вимогам ОП, присвоює освітню та професійну кваліфікацію за результатами атестації. Факт присвоєння фіксується в протоколі засідання комісії та підтверджується відповідним наказом ректора (додаткові докази від ЗВО: накази № 972-с від 06.10.2023 р. та № 1171-с від 07.10.2024 р.).

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ході акредитаційного візиту ЕГ з'ясувала, що у ВДПУ ім. М. Коцюбинського діють чітко визначені й нормативно закріплені правила проведення контрольних заходів, які є зрозумілими і доступними для всіх учасників освітнього процесу, регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (<https://salo.li/Dd4b04c>), Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти (<https://salo.li/C287A01>). Під час зустрічі 4, ЕГ отримала підтвердження, Здобувачі ВО отримують необхідну інформацію про критерії оцінювання, форми контролю та терміни їх проведення на першому занятті, а також мають доступ до силабусів, які містять чіткі правила та критерії проведення контрольних заходів за кожною навчальною дисципліною. Об'єктивність оцінювання забезпечується однаковими умовами для всіх здобувачів: стандартизованими завданнями, відкритістю критеріїв, затвердженням екзаменаційних матеріалів на засіданні кафедри. Інформація про результати оголошується одразу після завершення підсумкового контролю, а поточні оцінки фіксуються в електронному журналі. Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою на основі накопичення балів упродовж семестру. У ЗВО розроблено Положення про використання ЄКТС (<https://salo.li/850E2co>), норми якого застосовуються при проведенні контрольних заходів. Порядок повторного проходження контрольних заходів регламентується розділом 8 Положення про використання ЄКТС, зокрема визначено окремий день ліквідації академічної неспішності. У разі отримання незадовільної оцінки здобувач має право на перескладання, відповідно до визначених процедур. Також передбачено можливість оскарження результатів: у разі конфлікту інтересів створюється комісія за розпорядженням декана. Рішення приймається на основі повторного оцінювання. Випадків реалізації процедури оскарження під час дії ОП не зафіксовано. ЕГ підтверджує, що система організації та проведення контрольних заходів у ЗВО є цілісною, прозорою, процедурно захищеною, відповідає принципам об'єктивності, відкритості та гарантує дотримання прав усіх учасників освітнього процесу.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ВДПУ імені Михайла Коцюбинського політику та процедури дотримання академічної доброчесності визначає комплекс інституційно-нормативного забезпечення: Положення про дотримання академічної доброчесності (<https://salo.li/2240023>), Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (<https://salo.li/D7413b2>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://salo.li/Dd4b04c>), Інструкція щодо перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат (<https://salo.li/6F3dbFB>), Положення про комісію з академічної доброчесності (<https://salo.li/7835410>). Під час комунікацій ЕГ, здобувачі ВО та випускники ОП, продемонстрували знання процедур перевірки курсових і кваліфікаційних робіт на плагіат. На зустрічі 8 керівник Центру внутрішньої системи забезпечення якості освіти С.Губіна поінформувала ЕГ про заходи академічної доброчесності в ЗВО. Академічна

добросовісність активно популяризується через освітні заходи, тренінги, ознайомлення з положеннями університету, а також через інформаційну підтримку наставників академічних груп, гаранта ОП, наукових керівників. Факт перевірки кваліфікаційних робіт на дотримання принципів академічної доброчесності підтверджено також директором бібліотеки В. Білоус на зустрічі 9. ЕГ з'ясувала, що перевірка на плагіат здійснюється безкоштовно. На додатковий запит ЕГ ЗВО надано звіт-підтвердження перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат. Під час роботи з фокус-групами в процесі акредитаційної експертизи встановлено, що на ОП «Туризм. Екскурсознавство» випадків порушення академічної доброчесності не зафіксовано, що свідчить про послідовну політику ЗВО у сфері академічної доброчесності, інтегровану в університетську корпоративну культуру.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ВДПУ імені Михайла Коцюбинського забезпечено чітке нормативне регулювання процедур контролю, оцінювання результатів навчання та дотримання принципів академічної доброчесності. ЕГ встановила, що форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів вищої освіти визначені у відповідних положеннях університету, конкретизовані в силабусах і РП ОК, є доступними для всіх учасників освітнього процесу, що свідчить про відповідність підкритерію 5.1. Контрольні заходи реалізуються у формах поточного й підсумкового контролю, здійснюються на засадах об'єктивності, прозорості, особливостей дистанційного навчання. Атестація здобувачів ВО передбачає публічний захист кваліфікаційної роботи та складання атестаційного екзамену, що відповідає вимогам чинного стандарту вищої освіти, затвердженого для спеціальності 242 «Туризм», це підтверджує відповідність підкритерію 5.2. Вимоги до змісту, структури та оформлення кваліфікаційних робіт чітко регламентовані внутрішніми документами; передбачена обов'язкова перевірка робіт на академічний плагіат та їх оприлюднення в репозитарії. ОП узгоджується з підкритерієм 5.3, оскільки відповідає чітким і прозорим процедурам організації контрольних заходів, включно з механізмами повторного проходження, апеляції результатів. У ЗВО сформована системна політика дотримання академічної доброчесності, що цілком відповідає вимогам підкритерію 5.4 за якісними параметрами. Таким чином, ОП «Туризм. Екскурсознавство» в цілому узгоджується з усіма підкритеріями критерію 5, забезпечуючи реалізацію принципів об'єктивності, прозорості, відповідальності та доброчесності в системі контролю знань і підсумкової атестації здобувачів ВО.

Недоліки

За весь період реалізації ОП не зафіксовано випадків практичного застосування процедур визнання результатів навчання, здобутих у форматі неформальної освіти, попри наявність відповідного положення в ЗВО. Спостерігається нестача прикладів застосування практикоорієнтованих форм оцінювання, що ускладнює оцінювання фахових компетентностей. Зазначені недоліки можуть бути усунуті до 01.10.2025р.

Рекомендації

Активізувати практичне застосування механізмів визнання результатів навчання, здобутих у межах формальної, неформальної або інформальної освіти, зокрема шляхом інформування здобувачів про такі можливості. Розширити спектр методів оцінювання, зокрема включити елементи ситуаційного аналізу, моделювання, групових проєктів тощо, для кращої перевірки сформованості фахових компетентностей.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Під час експертизи ЕГ проаналізовано публікації НПП, базову освіту, наукові ступені та звання НПП, відповідність Ліцензійним умовам в контексті провадження освітньої діяльності https://vspu.edu.ua/faculty/geogr/geogr_fiztich.php. Для реалізації освітнього процесу задіяні викладачі відповідної академічної кваліфікації, що підтверджується дипломами про вищу освіту та науковими ступенями: Канський С.В. отримав диплом магістра зі спеціальності «Туризм і рекреація» ВНАУ, Денисик Б.Г. – диплом про вищу освіту

Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (кваліфікація «Молодшого наукового співробітника (географії рекреації та туризму), географа фахівця з рекреації»), Война І.М. в даний час навчається у магістратурі Вінницького національного аграрного університету за спеціальністю «Туризм і рекреація». ЕГ на підставі інформації звіту самооцінювання про НПП встановила часткову відповідність їх кваліфікації цілям ОП та ПРН. Окремі НПП не мають публікацій у виданнях, які індексуються наукометричними базами даних WoS і Scopus, статті у фахових виданнях України, тематика яких корелює з ОК за ОП, а саме: відсутні публікації за обов'язковими ОК 25 «Міжнародний туризм» (викладач Война І.М.), ОК 28 «Моніторинг ринку туристичних послуг», ОК18 «Спеціалізований туризм», ОК 30 «Інноваційні технології в туризмі» (викладач Чиж О.П.), ОК 29 «Маркетинг в туризмі», ОК 8 «Історія туризму», ОК 26 «Планування та організація туристичного бізнесу» (викладач Атаман Л.В.), ОК 24 Світовий туризм і готельне господарство», ОК 20 «Організація послуг гостинності» (викладач Денисик Б.Г.), ОК 17 «Історичне краєзнавство» (викладач Воловик В.М.) (відповідно до листа-роз'яснення НАЗЯВО №431 від 04.04.2025 р. п.37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 №1187 (зі змінами). НПП мають розроблене навчально-методичне забезпечення відповідних ОК При цьому відсутні власні навчальні посібники, монографії, які є професійно-орієнтованими та відповідають профілю ОП. НПП, залучені до реалізації ОП підвищують кваліфікацію (Атаман Л.В., Канський В.С., Канська В.В., Война І.М., Денисик Б.Г на кафедрі туризму та готельно-ресторанної справи, Стажування в університетах Польщі, Естонії, Латвії (Война І.М., Яцентюк Ю.В., Воловик В.М., Канський В.В., Канська В.В., Атаман Л.В., Денисик Б.Г) тематики стажувань не корелюють з профілем ОП). Викладачі Канський В.С. та Канська В.В. проводять заняття англійською мовою («Географія материків і океанів», «Методика викладання краєзнавчо-туристичної роботи» відповідно, але – за іншими ОП). Проаналізувавши матеріали акредитаційної справи, ЕГ дійшла до висновку про часткову відповідність цьому підкритерію: не всі НПП за цією ОП мають відповідну освіту, публікації та підвищення кваліфікації.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедури конкурсного відбору НПП у ЗВО є прозорими, недискримінаційними, здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказу МОН України від 05.10.2015 № 1005 «Про затвердження Рекомендації щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» та «Положенням про конкурсну комісію щодо заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ВДПУ ім. М. Коцюбинського» <https://cutt.ly/aridrpnY> «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ВДПУ ім. М. Коцюбинського та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» <https://cutt.ly/HridrQN9> Для проведення конкурсного відбору створюється конкурсна комісія (<https://cutt.ly/aridrpnY>), метою якої є об'єктивний та якісний аналіз документів, поданих на конкурс при заміщенні вакантних посад НПП ВДПУ для остаточного ухвалення рішень та ухвалення рекомендацій Вченої ради ЗВО. Термін проведення конкурсу на заміщення посад науково-педагогічних працівників становить 2 місяці після завершення прийняття заяв претендентів. За словами начальника відділу кадрів Алексєєвої А.А. конкурсний відбір в ВДПУ починається з квітня і триває до 31.08. У документі визначено принципи організації та проведення конкурсного відбору (п.п. 1-3), порядок оголошення конкурсу, прийняття документів та попереднього розгляду документів конкурсною комісією ВДПУ, особливості обрання проректорів, деканів факультетів та завідувачів кафедр (п.3). Оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення розміщують на офіційному веб-сайті ЗВО, а в разі конкурсного відбору або обрання за конкурсом на посади директора інституту, декана факультету, завідувача кафедри, директора бібліотеки також публікують у друкованих засобах масової інформації. Начальник відділу кадрів Алексєєва А.А. повідомила, що наступне оголошення конкурсу відбудеться 9 квітня, про що оголошується на сайті університету, оголошення публікується в газеті «Вінничина». Під час конкурсного добору претендент на заміщення вакантної посади НПП подає документи завідувачу кафедри для розгляду відповідності кадровим вимогам. Кандидатури заміщення вакантних посад обговорюються на засіданні кафедри географії. Висновки кафедри про професійний рівень претендента затверджуються таємним голосуванням. За результатами таємного голосування на засіданні вченої ради ЗВО відбувається обрання на посаду професорів, на посаду доцента – вченою радою факультету, викладача, старшого викладача – Конкурсною комісією. Рішення ВР є підставою для укладання трудового договору (контракту) з обраною особою і видання наказу про прийняття її на роботу (переведення на іншу посаду, продовження трудових стосунків) (п.5 Положення) <https://cutt.ly/HridrQN9>. ЕГ констатує, що процес проведення конкурсного відбору ВДПУ є прозорим та об'єктивним та дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Основними роботодавцями за ОП «Туризм. Екскурснознавство» є державні інституції (Департамент маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради, Вінницький обласний центр туризму, спорту, краєзнавства та екскурсій), Вінницький обласний краєзнавчий музей, Звягельський краєзнавчий музей та широке коло представників бізнесу (турагенція ФОП Синявська В.В., ТОВ «ТКБ», «TUI» Турагенція, турагентство «Поїхали з нами», Тур-клуб «Бідняжка» та ін.), з якими укладено договори про співробітництво (договори оприлюднені на сайті університету на сторінці кафедри Географії <https://drive.google.com/drive/folders/1zdJXtS2NNp7X1U6FAJUsvWUdrOD7Ao2M>). У ЗВО використовуються різні форми залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу, це: рецензування ОП (Самелюк В., завідувач організаційно-масовим відділом Вінницького обласного центру туризму, спорту,

краєзнавства та екскурсій, Циганкова С., заступник директора Департамент маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради), участь в обговоренні проєкту ОП (результати опитування роботодавців були надані ЕГ на додатковий запит) <https://docs.google.com/document/d/1iBFsZtVjKp3pinPdA7YCe4Zp58XpMOpM/edit?tab=t.o#heading=h.gjdgxs>, організація практик на базі закладів (<https://drive.google.com/drive/folders/1lhSW9XrUfcMNq5gerLWPpi1f1Hzk7zHs>). На зустрічі ЕГ зі стейхолдерами Синявська В.В. повідомила, що вона на постійній основі бере участь в засіданнях кафедри географії, де обговорюється зміст ОП, її пропозиції були враховані при перегляді ОП, внесені зміни в ОК «Іноземна мова для професійного спрямування» та інші., представник Департамент маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради Мазурик розповів про спільні проєкти кафедри та Департаменту, науковий співробітник Звягельського краєзнавчого музею Ігнатів Ю.В. повідомив про те, що НПП та здобувачі брали участь у культурно-туристичному хакатоні «Заміксуй туризм», в рамках якого відбувалось формальне та неформальне спілкування щодо оновлення змісту ОП. Синявська В.В., Ігнатів Ю.В., Видишко Д.В. готові до проведення гостьових лекцій, майстер-класів за ОП. Директором Департаменту маркетингу міста та туризму Вінницької міської ради Вешелоні О.М. у вересні 2024 р. було проведено гостьову лекцію «Управління туристичною дестинацією, досвід м. Вінниці». ЕГ рекомендує запровадити такий напрям взаємодії з роботодавцями, як залучення до формування тематики курсових, кваліфікаційних робіт, які відповідають потребам розвитку туристичного бізнесу, залучати до реалізації освітнього процесу за ОП професіоналів-практиків.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

З метою забезпечення професійного розвитку НПП у ЗВО діють Правила і процедури оцінювання освітньої, наукової, виховної, громадської та профорієнтаційної діяльності НПП ВДПУ ім. М. Коцюбинського (https://vspu.edu.ua/content/position/p32_18.pdf). За результатами оцінювання можуть ухвалюватися рішення щодо заохочення, преміювання, встановлення надбавок, представлення до нагород чи формування рекомендацій щодо вдосконалення профдіяльності викладача. На підставі цих правил визначається індивідуальний рейтинг НПП, який оприлюднюється на сайті ЗВО (<https://vspu.edu.ua/science/new-style/doc/ntop7.pdf>) та формується на основі балів за основними напрямками діяльності. Процедури заохочення регламентуються внутрішніми положеннями про преміювання та нагородження працівників ВДПУ. Про це повідомили на зустрічі з ЕГ керівники структурних підрозділів: Юнаш Н.В. (гол. бухгалтер), Царик О.А. (нач. фін. відділу), Алексєєва А.А. (нач. відділу кадрів). Премії за наукові досягнення (у 2024 р. - в розмірі окладу) виплачувались за рахунок фонду економії ЗП. Матеріальне заохочення отримали викладачі ОП: Воловик В.М., Гудзевич А.В., Канський В.С., Канська В.В., Денисик Б.Г., Атаман Л.В. Під час інтерв'ювання встановлено, що викладачі також отримують премії з інших джерел (напр., Война І.М. - від обласної профспілки). НПП ОП були відзначені подяками і грамотами органів влади та ЗВО. Серед них: Канський В.С. - подяка департаменту маркетингу та туризму ВМР; Канська В.В. - почесні грамоти Вінницької ОДА та ВДПУ; Яцентюк Ю.В. - нагороди МОНУ (2006–2020), Він. ОДА, Дошка пошани ВДПУ (2018). Підвищення кваліфікації НПП здійснюється щонайменше раз на 5 років відповідно до Положення про підвищення кваліфікації НПП і ПП ВДПУ ім. М. Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/nr106.pdf>). Запроваджена система морального та матеріального стимулювання сприяє підвищенню якості викладання та розвитку профмайстерності. ЕГ підтверджує наявність у ЗВО ефективної системи мотивації викладачів. Рекомендується активізувати професійний розвиток НПП у частині викладання ОК за ОП, а також сприяти їхній участі в професійних туристичних об'єднаннях і асоціаціях.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами проведеної акредитації ЕГ зазначає, що ОП відповідає наступним чином підкритеріям: 6.1 – часткова відповідність. Зазначаємо, що НПП, які залучені до реалізації ОП, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід частково спроможні забезпечити ОК, які вони реалізують у межах ОП, варто активізувати публікаційну активність за ОК, участь НПП у програмах міжнародної мобільності (міжнародних проєктах), участі у професійних туристичних об'єднаннях; 6.2 – повна відповідність, оскільки процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити достатній рівень професіоналізму для успішної реалізації ОП та послідовно застосовуються; 6.3 – повна відповідність, оскільки ЗВО залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації ОП; 6.4 – повна відповідність, оскільки ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності. До позитивних практик ЕГ відносить: - залученість роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, яка реалізується у різних формах (рецензування ОП, участь в обговоренні проєкту ОП, організації практичної підготовки на базі закладів туризму); - оприлюднення підсумків опитування (анкетування) щодо професійної майстерності викладачів, що дає можливість визначати сильні позиції лідерів такого опитування.

Недоліки

Суттєвим недоліком за критерієм 6 ЕГ вважає недостатню публікаційну активність НПП за освітніми компонентами ОП, відсутність у частини НПП за ОП профільної освіти та підвищення кваліфікації. Як слабкі сторони ЕГ визначає: - відсутність авторських навчальних посібників та монографій, які є професійно-орієнтованими та відповідають профілю ОП; - низький рівень участі НПП у професійних туристичних об'єднаннях, програмах академічної мобільності.

Рекомендації

До підкритерію 6.1. – науковому відділу університету, завідувачу кафедри, гаранту ОП протягом 2025-26 н.р. активізувати публікаційну активність НПП за ОП «Туризм. Екскурсознавство», міжнародному відділу запланувати у 2025-26 н.р. та наступні н.р. заходи з активізації участі у програмах академічної мобільності НПП випускової кафедри. У 2025-27 н.р. інтенсифікувати наукову діяльність НПП в розрізі ОП, а саме у контексті фокусування публікаційної активності на підготовці професійно-орієнтованих посібників, монографій, У 2025-2026 н.р. залучити роботодавців до формування тематики курсових, кваліфікаційних робіт, викладання за ОП, проведення гостьових лекцій, майстер-класів. У 2025-2026 н.р. НПП кафедри долучатися до професійних об'єднань у сфері туризму. Навчально-методичному відділу включити у план підвищення кваліфікації (стажування) на 2025-2026 н.р. заходи щодо формування професійних компетентностей та мовленнєвої компетентності володіння іноземною мовою науково-педагогічними працівниками, які залучені до викладання професійно-орієнтованих ОК.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень Е

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Університет має необхідну матеріально-технічну базу та кожного року залучає фінансові ресурси для досягнення визначених ОП цілей, завдань та програмних результатів навчання. Лекційні аудиторії обладнані мультимедійними та іншими технічними засобами. Наявність комп'ютерного класу дозволяє ЗдВО у вільному доступі досягати визначених ОП цілей та завдань. Матеріально-технічна база складається із навчальних приміщень, аудиторій кафедр, туристичного інвентаря, які забезпечують освітній процес за ОП. Бібліотека університету відповідає сучасним вимогам і забезпечує комфортні умови для навчання. В її складі функціонують сім читальних залів на 450 місць, а також зала електронної інформації, обладнана клієнт-серверною локальною мережею на 88 персональних комп'ютерів. Книжковий фонд бібліотеки налічує близько 600 тисяч примірників. Доступ до електронного каталогу видань <https://cutt.ly/cridljmz> та Wi-Fi є вільним для всіх користувачів, що сприяє зручному користуванню бібліотечними ресурсами. На території університету функціонують їдальня, кафе, музейно-просвітницький та мистецький центри. Для ЗдВО створено комфортні умови проживання – вони розміщуються у чотирьох гуртожитках загальною площею 31 267,1м². Навчально-методичне забезпечення ОП розроблене згідно з вимогами і спрямоване на компетентнісний підхід до результатів навчання. ОП забезпечена коворкінговим простором для співпраці із стейкхолдерами, проведення наукової та просвітницької роботи в Освітньо-науковому центрі «Хаб «NOTBOX» <https://cutt.ly/DruRcimK>, <https://cutt.ly/me4zdOz7>. Програмного забезпечення із ліцензією по ОП «Туризм. Екскурсознавство», що дало б студентам досягнути певні результати навчання немає. Це було підтверджено під час зустрічі із академічним персоналом та на резервній зустрічі.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Керуючись Положенням про Інституційний репозитарій ВДПУ ім. М. Коцюбинського <https://vspu.edu.ua/content/position/nnpol8.pdf> ЗВО забезпечує доступ викладачів і ЗдВО до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів шляхом організації матеріально-технічної бази, яка включає навчальні корпуси, аудиторії, лабораторії, бібліотеки, комп'ютерні класи, мультимедійні центри та спеціалізовані наукові простори. Заклад також надає доступ до інформаційних ресурсів, таких як електронні бібліотеки, бази даних наукових публікацій, навчальні платформи та репозитарії, що містять методичні матеріали, лекції та дослідницькі праці. З метою підтримки безперервного освітнього процесу та академічної мобільності забезпечується доступ до онлайн-курсів, міжнародних освітніх платформ і партнерських програм обміну. Інформаційно-комунікаційні технології відіграють ключову роль у забезпеченні дистанційного навчання, що включає використання веб-конференцій, електронних журналів і систем управління навчальним процесом. Для викладачів створені умови для

наукової діяльності, зокрема через підтримку наукових досліджень, співпраці з вітчизняними та міжнародними науковими установами. Також забезпечується проведення конференцій, семінарів, стажувань і публікацій у наукових виданнях. Важливим аспектом є дотримання принципів рівного доступу, що включає створення умов для осіб з особливими освітніми потребами та впровадження інклюзивних технологій.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

У закладі вищої освіти забезпечено умови для створення безпечного освітнього середовища, що мінімізує ризики та загрози для життя і здоров'я ЗдВО. На території університету облаштоване сховище для працівників та ЗдВО. Навчальні корпуси та гуртожитки відповідають чинним будівельним, санітарним нормам, а також вимогам протипожежної безпеки та охорони праці. Доступ сторонніх осіб до території закладу контролюється службою охорони. Інженер з охорони праці координує та контролює заходи, спрямовані на безпеку освітнього процесу. Викладачі та ЗдВО проходять первинні, цільові та позапланові інструктажі з охорони праці та пожежної безпеки. Під час навчальних і виробничих практик ЗдВО також проходять відповідні інструктажі. У закладі проводиться просвітницька робота, яка сприяє формуванню культури здорового способу життя, а також роз'яснюються питання протидії насильству та тероризму <https://vspu.edu.ua/?p=instruct2>. Для підтримки ЗдВО у складних життєвих ситуаціях, подолання труднощів у спілкуванні, сімейних відносинах, визначенні життєвих цілей і професійного вибору функціонує соціально-психологічна служба.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

У ВДПУ ім. М. Коцюбинського створено розгалужену систему підтримки ЗдВО, яка охоплює освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну складові. Наставниками академічних груп, викладачами кафедр, гарантом освітньої програми та працівниками деканату здійснюється постійна взаємодія зі ЗдВО для врахування їхніх потреб та вдосконалення навчального процесу. Значну роль у формуванні якісного освітнього середовища відіграють органи студентського самоврядування, які сприяють активному залученню молоді до громадського життя, реалізації ініціатив, захисту прав ЗдВО та розвитку їхньої соціальної активності <http://www.vspu.edu.ua/content/position/sam2.pdf>. Консультації щодо міжнародних програм, академічної мобільності та співпраці з іноземними установами надає відділ міжнародних зв'язків <http://www.vspu.edu.ua/content/position/pol9.pdf>. Організацію навчальних, культурних, мистецьких, соціальних заходів та ініціатив ЗдВО координує Освітньо-науковий центр «Хаб «NOTBOX», що також сприяє комунікації ЗдВО з роботодавцями та організаціям мережевої взаємодії <http://www.vspu.edu.ua/content/position/nnpol16.pdf>. Бібліотека університету забезпечує доступ до електронних ресурсів, наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, а також надає послуги пошуку наукової літератури та користування електронним каталогом <http://www.vspu.edu.ua/content/position/p24.pdf>. Питання соціального захисту, молодіжної політики та підтримки ЗдВО вирішує відділ молодіжної політики та соціальної роботи <http://www.vspu.edu.ua/content/position/p105.pdf>, Центр підтримки студентів <https://drive.google.com/file/d/1RAXdiZoGiBKHVnRR08bC79tYAIepUMXR/view>. Соціально-психологічна служба університету спрямована на підвищення психологічної культури ЗдВО, надання їм індивідуальної допомоги та підтримку в складних життєвих ситуаціях <https://vspu.edu.ua/science/new-style2/education-pchu.php>. Студентська профспілка також відіграє важливу роль у соціальній підтримці молоді <http://www.vspu.edu.ua/content/position/p18.pdf>. Для інформування ЗдВО функціонує офіційний сайт університету <http://www.vspu.edu.ua>, сайт природничо-географічного факультету <https://vspu.edu.ua/faculty/geogr/geogr.php>, а також офіційні сторінки у соціальних мережах. Таким чином, у ВДПУ створено всебічну систему підтримки ЗдВО, що охоплює освітню, наукову, соціальну та професійну сфери, сприяючи їхньому всебічному розвитку та самореалізації.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами та маломобільним групам. В університеті діє система дистанційного навчання. Реалізація прав на освіту осіб з особливими потребами забезпечується через індивідуальний графік навчання, який дозволяє реалізувати право на освіту через можливість надання додаткових консультацій з дисциплін у зручний час та звіт про результати у зручній формі. Комунікаційні зв'язки між викладачами та ЗдВО можуть відбуватись через веб сервіс (Google Classroom), на якому з кожної дисципліни розміщено необхідний матеріал. Для ЗдВО доступний електронний репозитарій https://library.vspu.edu.ua/html/el_cat_internet.html. Для осіб з особливими освітніми потребами навчальні корпуси університету облаштовані пандусами. У багатоповерховому навчальному корпусі №3 функціонують два ліфти, забезпечені кнопкою виклику. Відповідно до «Положення про Центр підтримки студентів ...» у ВДПУ ім. М. Коцюбинського здійснюється соціальний супровід та психологічна підтримка в рамках Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура врегулювання конфліктних ситуацій регламентується Правилами внутрішнього розпорядку ВДПУ ім. М. Коцюбинського <https://www.vspu.edu.ua/content/img/ruls.pdf>, а також дотримується роз'яснень щодо законодавства стосовно виявлення та врегулювання конфлікту інтересів, затверджених Наказом №2140д від 24.12.2020 р. <http://vspu.edu.ua/content/different/nak2.pdf>. Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) в Університеті є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Щорічно Вченою радою університету і наказом ректора затверджується «План заходів щодо виявлення, протидії та запобігання корупції» <https://vspu.edu.ua/content/corrupt/doc/nak4.pdf>. До початку екзаменаційно-залікової сесії ЗдВО інформують про наказ ректора «Про запобігання та виявлення корупції». Також діє Процедура розгляду та врегулювання конфлікту інтересів учасників освітнього процесу, вирішення конфліктних ситуацій щодо дискримінації, корупції, сексуальних домагань та булінгу. Учасники освітнього процесу можуть повідомляти про проблеми, факти зловживань чи корупційні прояви через скриньку довіри – dovira@vspu.net, яка розміщена на сайті Університету, або за телефоном (27-66-52) до проректора з науково-педагогічної роботи та соціальних питань, а також письмово до ректора. Питання регулюються відповідно до Положення про телефонну лінію «Телефон довіри» та поштові скриньки «Скринька довіри» у ВДПУ імені Михайла Коцюбинського <https://www.vspu.edu.ua/content/position/p111.pdf>. Інформація, що надходить на телефонну лінію, реєструється в журналі реєстрації отриманих повідомлень і використовується для подальшого зміцнення законності, правопорядку та покращення роботи структурних підрозділів. Кожного понеділка інформація, що надходить до Скриньки довіри, вилучається довіреною особою та реєструється в журналі пропозицій, заяв і скарг громадян. Зареєстрована інформація протягом доби передається ректору, а після цього – виконавцям для відповідного реагування. За час провадження освітньої діяльності на ОП конфліктних ситуацій, у тому числі пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ВДПУ має розвинену інфраструктуру та матеріально-технологічну базу, що забезпечує досягнення цілей та результатів навчання ОП «Туризм.Екскурсознавство», тому ОП майже повністю досягла якісних характеристик за підкритеріями 7.1-7.6. Головне – наявність спеціалізованих програм та обладнання для практичного навчання. Університет забезпечує вільний доступ до необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, тим самим сприяючи якісному навчанню та науковій діяльності. У ВДПУ активно впроваджуються заходи щодо забезпечення безпеки та здоров'я студентів, зокрема, забезпечується добре обладнане житло, психологічна та соціальна допомога. Процедури вирішення спорів університету ефективно захищають права людей, які беруть участь у навчальному процесі, включаючи антидискримінаційну та антикорупційну політику. Але є суттєвий недолік до підкритерію 7.1.2 - відсутність ліцензійного програмного забезпечення. Через відсутність програмного забезпечення студенти ОП не можуть повною мірою досягти більших та нових результатів навчання, а саме практичний досвід бронювання проживання для туриста та навички користування та адміністрування у CRM системах. Ці навички допомогли б при майбутньому працевлаштуванні, так як студенти мали б вже досить високі вміння виконання профільних завдань. На підставі цього критерію ЕГ визначила, що ОП «Туризм.Екскурсознавство» відповідає рівню «Е», оскільки не всі вимоги критерію були виконані. Немає зразкової чи інноваційної практики.

Недоліки

Відсутність спеціалізованого програмного забезпечення на ОП «Туризм.Екскурсознавство».

Рекомендації

Розширити перелік комп'ютерних програм та спеціалізованого програмного забезпечення для навчальних дисциплін. ЕГ рекомендує використовувати в освітньому процесі такі програмні продукти як: Servio, EasyMS, KeyCRM, Мої туристи, ITtour та інші.

Рівень відповідності Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:**1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми**

ОП «Туризм. Екскурсознавство» вперше була відкрита у 2020 р. та затверджена рішенням Вченої ради ВДПУ ім. М. Коцюбинського (протокол №2 від 17.09.2020 р.). Механізм розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регламентується внутрішніми нормативними документами, зокрема Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти (<https://vspu.edu.ua/content/position/p28.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу (<https://salo.li/ac39bCf>), «Положенням про освітню програму» (<https://salo.li/830Ea05>). Проектна група, до складу якої входять НПП, гарант, представники стейкхолдерів та студентства, відповідає за формування та оновлення ОП. Критерії перегляду ОП передбачають обов'язкове врахування зворотного зв'язку стейкхолдерів. Такий підхід було реалізовано у 2022 р., коли після зустрічей зі стейкхолдерами та здобувачами, а також обговорення на засіданні кафедри було оновлено ОП. Чинна редакція ОП затверджена протоколом Вченої ради №1 від 31.08.2022 р. та введена в дію наказом ректора №1190д від 01.09.2022 р. Під час акредитаційної експертизи ЕГ з'ясувала, що ОП «Туризм. Екскурсознавство» планується до закриття у 2026 р. після завершення навчання нинішніх 3 і 4 курсів. Як повідомив на зустрічі 1 перший проректор з НПР О. Блажко, вже відкрито нову ОП «Туризм і рекреація. Міжкультурна комунікація та переклад» <https://vspu.edu.ua/content/img/education/prg28.pdf>. ЕГ з'ясувала, що більше переглядів ОП «Туризм. Екскурсознавство», розроблення її оновленої чи проектної редакції до моменту акредитаційної експертизи не здійснювалося. Відповідно зміни до Стандарту ВО за спеціальністю 242 «Туризм», затверджені наказом МОНУ №842 від 13.06.2024 р. (зокрема, включення загальної компетентності К14), а також зміни, передбачені постановою КМУ №1392 від 16.12.2022 р. щодо оновлення переліку галузей знань і спеціальностей не відображалися. Таким чином, ЗВО загалом дотримується визначених ним процедур щодо розроблення, затвердження та моніторингу ОП, однак не забезпечив послідовної реалізації вимог щодо своєчасного оновлення програми відповідно до актуальних змін нормативно-правового забезпечення та принципу відкритості, передбаченого внутрішніми положеннями. Це свідчить про часткову відповідність підкритерію 8.1.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Під час зустрічі 4 зі здобувачами ВО ЕГ отримала підтвердження їх участі в процесах перегляду ОП, забезпечення її якості. Зокрема, К. Довга та І. Ткач зазначили, що анкетування проводиться двічі на рік, а Є. Іванчик брала участь у засіданні кафедри з питань оновлення ОП. Результати анкетування, організованого Центром внутрішньої системи забезпечення якості освіти, показали, що 100% опитаних студентів підтвердили щорічне проведення опитувань щодо змісту ОП (<https://salo.li/408dECa>). Незважаючи на врахування позицій здобувачів під час перегляду програми, фактичне оновлення ОП було здійснено лише один раз – у 2022 р., протягом усього періоду її реалізації. Під час зустрічі 5 представники студентського самоврядування, зокрема І. Сотник (голова Ради студентського самоврядування університету), підтвердили, що звернень чи скарг від студентів щодо якості ОП не надходило, а також відзначили позитивну комунікацію з адміністрацією ЗВО. Голова студентського самоврядування природничо-географічного факультету Б. Сідоров повідомив, що студенти ОП активно залучаються до діяльності туристичного клубу «Геоцея», беруть участь у виїзних заняттях, мають доступ до відповідного спорядження, що підвищує практичну складову навчання за ОП, яка акредитується. Отже, здобувачі ВО мають можливість брати участь у вдосконаленні ОП як через механізми зворотного зв'язку (анкетування, опитування), так і безпосередньо – шляхом участі у засіданнях кафедри, колегіальних обговореннях та діяльності студентського самоврядування, що свідчить про дотримання вимог підкритерію 8.2.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У ході акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що роботодавці залучались до окремих етапів перегляду ОП, зокрема В. Самелюк (завідувач організаційно-масовим відділом Вінницького обласного центру туризму, спорту, краєзнавства та екскурсій) брав участь у перегляді ОП, був залучений до групи розробників. Під час інтерв'ювання роботодавці схвально оцінили зміст і екскурсійну спрямованість ОП, висловили занепокоєння планами менеджменту ЗВО щодо її закриття, наголосили на потребі її модернізації, оскільки існує попит на фахівців з організації екскурсійної діяльності на регіональному ринку праці. Роботодавці висловили готовність до подальшої співпраці з кафедрою і ЗВО, участі в процедурах забезпечення якості ОП. Дані анкетування роботодавців (5 респондентів, 2023 р.) проведеним Центром внутрішньої системи забезпечення якості освіти ЗВО (<https://salo.li/2cf8475>) підтверджують позитивну оцінку роботодавцями змісту ОП, логіки її побудови, практичної орієнтації та актуальності. Водночас надано пропозиції щодо посилення мовної і міжнародної складової,

розширення переліку вибірових дисциплін. ЕГ вважає, що залучення роботодавців до перегляду ОП має місце, однак потребує більшої системності, формалізації та розвитку партнерських відносин, що відповідає критерію 8.3 з частковим рівнем реалізації якості.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

У ВДПУ ім. М. Коцюбинського створено організаційні умови для збору й аналізу інформації про кар'єрний шлях випускників. Відповідні функції реалізує кадрова агенція «Кар'єрний старт», що діє в межах освітньо-наукового центру «Хаб NOTBOX» <https://notbox.vspu.edu.ua/>. В процесі акредитаційної експертизи до фокус-групи залучено випускників ОП «Туризм. Екскурсознавство» 2024 року. На резервній зустрічі 2 випускниця Б. Коваль повідомила, що продовжує навчання в магістратурі ДТЕУ за спеціальністю «Готельно-ресторанна справа». Наявність комунікацій з викладачами кафедри після завершення навчання підтвердила випускниця С. Фуркевич. Декан природничо-географічного факультету О. Матвійчук під час зустрічі з ЕГ також повідомив про наявність системи моніторингу професійної реалізації випускників факультету. Зазначені факти дозволяють аргументувати наявність практики збирання інформації та відстеження кар'єрної траєкторії випускників, що відповідає достатнім якісним вимогам підкритерію 8.4.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

За результатами моніторингу, проведеного Центром внутрішньої системи забезпечення якості освіти ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 94,1 % здобувачів ОП задоволені інноваційністю методів викладання, а також вважають, що форми та методи навчання відповідають принципам студентоцентрованого підходу і академічної свободи – 94,1 % позитивних відповідей (<https://docs.google.com/document/d/1YuCEKTLUqMq2Qb5czzcGEizj6L3TZ2tA/edit?tab=t.o>). За іншим опитуванням, 76,5 % респондентів вважають, що всі НПП мають належний рівень професіоналізму; 23,5 %, що більшість викладачів володіють достатнім рівнем професійної майстерності (<https://docs.google.com/document/d/1BxCxnhWIV8i2GtFAB7YBnbDUFEniLugE/edit?tab=t.o#heading=h.gjdgxs>). У ВДПУ ім. М. Коцюбинського функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти регламентується «Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти» (<https://vspu.edu.ua/content/position/p28.pdf>), відповідно до якого в структурі ЗВО створено Центр внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що координує процеси моніторингу, аналізу й удосконалення освітніх програм, зокрема через організацію регулярного анкетування всіх учасників освітнього процесу, аналіз звітів про виконання ОП, участь у перегляді навчальних планів тощо. Щодо ситуації з кадровим забезпеченням ОП «Туризм. Екскурсознавство», яка була ідентифікована ЕГ як суттєвий недолік під час акредитаційної експертизи, слід зазначити, що системна реакція СЗЯВО на відповідність НПП вимогам Ліцензійних умов (пункти 36–38) не була зафіксована у вигляді пропозицій кадрового коригування. Це свідчить про те, що СЗЯВО не здійснила належної реакції на виявлену невідповідність профілю деяких викладачів ОК. Це свідчить про потребу посилення внутрішніх процедур контролю якості кадрів та обов'язковості відповідності НПП вимогам нормативної бази. Зазначені приклади дозволяють оцінити часткову відповідність системи забезпечення якості ВО підкритерію 8.5.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Під час акредитаційної експертизи на резервній зустрічі 1 керівник відділу ліцензування та акредитації ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського С. Поливаний поінформував, що ОП «Туризм. Екскурсознавство» проходить акредитацію за повною процедурою вперше. У минулому році ця ОП акредитувалася за умовною процедурою відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2022 р. № 295 «Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачі вищої освіти, в умовах воєнного стану». У зв'язку з цим відсутні попередні висновки чи рекомендації зовнішнього забезпечення якості, які могли би бути враховані. Водночас, з огляду на факт проходження умовної (відкладеної) акредитації, ЕГ вважає, що підкритерій 8.6 загалом виконується.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

У ВДПУ ім. М. Коцюбинського культура якості освіти підтримується через низку інституційних механізмів. Зокрема, здійснюється регулярне опитування здобувачів ВО, викладачів, випускників і роботодавців, що проводиться Центром внутрішньої системи забезпечення якості освіти (<https://docs.google.com/document/d/1YuCEKTLUqMq2Qb5czzcGEizj6L3TZ2tA/edit?tab=t.o>), що дозволяє

враховувати результати при оновленні ОП. Існує потенціал зворотного зв'язку, що підтверджується участю здобувачів ВО у засіданнях кафедри (зокрема здобувачки Є. Іванчик у підготовці пропозицій до оновлення ОП), результатами анкетування та впровадженням змін до НП 2022 року (https://drive.google.com/drive/folders/1Us4eGZQ1lzftGSF32Npok-O_8qbnMGaQ). Здійснюється публічне розміщення навчальних планів, силабусів (https://vspu.edu.ua/faculty/geogr/geogr_bak.php), що забезпечує відкритість і прозорість інформації про ОП для академічної спільноти. Сукупність цих інструментів свідчить про наявність процесу формування культури якості в ЗВО. Таким чином, за результатами аналізу наданої інформації, ЕГ вважає, що ОП відповідає вимогам підкритерію 8.7.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Загалом, за результатами аналізу наданих матеріалів і проведених інтерв'ю, ЕГ дійшла висновку, що внутрішня система забезпечення якості ВДПУ ім. М. Коцюбинського демонструє наявність базових механізмів супроводу, оцінювання та оновлення ОП «Туризм. Екскурсознавство». За низкою підкритеріїв (8.2, 8.4, 8.6, 8.7) ОП відповідає вимогам, забезпечуючи участь здобувачів та роботодавців, регулярний моніторинг якості освіти, публічність освітніх матеріалів і формування культури якості в університетській спільноті. Водночас реалізація вимог підкритеріїв 8.1, 8.3, 8.5 має частковий характер, оскільки не всі зміни до нормативно-правової бази були своєчасно враховані при оновленні (проектуванні) ОП, взаємодія з роботодавцями не має належної системності, СЗЯВО не забезпечує суцільного моніторингу і своєчасного реагування. До позитивних практик ЕГ відносить функціонування Хабу «NOTBOX» із кадровою агенцією «Кар'єрний старт», залученість студентів до формування ОП, інструментарій опитування. Таким чином, ОП «Туризм. Екскурсознавство» загалом відповідає критерію 8.

Недоліки

Під час акредитаційної експертизи ЕГ виявила низку недоліків, зокрема спостерігається недостатня динаміка оновлення ОП. З моменту останнього перегляду ОП у 2022 році не було здійснено жодних змін чи оновлень, незважаючи на ухвалення нової редакції Стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» (Наказ МОН України № 842 від 13.06.2024 р.) та внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей (Постанова КМУ № 1392 від 16.12.2022 р.). Проект нової редакції ОП або її адаптації до вказаних нормативних змін також не був представлений. ЕГ звертає увагу на обмежений характер публічної доступності попередньої редакції ОП та сертифікату про умовну акредитацію цієї ОП. Участь стейкхолдерів у процедурі оновлення та перегляду програми, хоч і мала місце, залишається епізодичною, без системних механізмів залучення роботодавців і партнерства. Зафіксовано, що роботодавці висловили готовність до участі у вдосконаленні ОП, проте дієвих формалізованих інструментів співпраці наразі не існує. Аналогічна ситуація простежується і щодо врахування результатів моніторингу – хоча опитування здобувачів ВО, НПП та роботодавців проводяться, не всі результати безпосередньо інтегруються в оновлення ОП.

Рекомендації

У зв'язку з цим експертна група рекомендує оновити чинну освітню програму з урахуванням змін до нормативно-правової бази (зокрема, Наказ МОН № 842 та Постанову КМУ № 1392) до початку наступного навчального року, а також розробити проект нової редакції ОП або офіційно внести зміни до чинної. Доцільним є формалізація співпраці з роботодавцями робочої групи при кафедрі. Окрім того, слід удосконалити внутрішні механізми зворотного зв'язку, забезпечивши регулярне обговорення результатів опитувань з фіксацією рішень кафедри вже з поточного семестру, а також забезпечити відкритий доступ до всіх чинних та архівних версій ОП на сайті кафедри до вересня 2025 року. Реалізація зазначених рекомендацій дозволить посилити якість ОП, забезпечити розвиток культури якості.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права й обов'язки всіх учасників освітнього процесу в ВДПУ регулюють: Статутом ВДПУ <https://vspu.edu.ua/content/img/ustav2.pdf> Положенням про Центр внутрішньої системи забезпечення якості освіти <https://vspu.edu.ua/content/position/p28n.pdf> Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти <https://vspu.edu.ua/content/position/p28.pdf> Правила внутрішнього розпорядку <https://vspu.edu.ua/content/img/ruls.pdf> Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти https://drive.google.com/file/d/1mv_Bg_OepYq2mBDSOWZnM85pqa4_ZdeB/view Положенням про організацію та проведення освітнього процесу з використанням дистанційних технологій навчання <https://vspu.edu.ua/content/position/nnpol13.pdf> Положенням про організацію освітнього процесу <https://drive.google.com/file/d/1JiaCuCaaXPUP9o8U6gGdZf1qrGJvNisv/view> Положення про Освітньо-науковий центр «Хаб «NOTBOX» <https://drive.google.com/file/d/1WlcT7PU4o9rWPDc-Zxb3fPYHW3eUGHSv/view> Положенням про навчально-методичний відділ <https://vspu.edu.ua/content/position/pN3o.pdf> Положенням про студентське самоврядування <https://vspu.edu.ua/content/position/sam2.pdf> Положенням про ректорат <https://vspu.edu.ua/content/position/p1.pdf> Положенням про Вчену раду <https://vspu.edu.ua/content/science/s7.pdf> Правилами внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках <https://vspu.edu.ua/content/img/sgn.pdf> Усі документи є у відкритому доступі на сайті Університету в розділі «Про нас/Положення <https://vspu.edu.ua/?p=position> та розділі «Про нас / Загальне <https://vspu.edu.ua/?p=generalising>

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

У 2022 р. проєкт ОПП «Туризм. Екскурсознавство» було розміщено на офіційному сайті ВДПУ ім. М. Коцюбинського https://vspu.edu.ua/faculty/geogr/geogr_bak.php Існує сторінка кафедри у Facebook <https://cutt.ly/WNY3f2C>, через яку можна отримати зворотний зв'язок щодо освітнього процесу за ОП «Туризм. Екскурсознавство». Контактна інформація адміністрації ВДПУ оприлюднена на сайті університету <https://vspu.edu.ua/?p=first>.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ВДПУ та кафедра оприлюднює на своєму офіційному вебсайті інформацію про ОП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) та силабуси в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін та суспільства. Адреса веб-сторінки: https://vspu.edu.ua/faculty/geogr/geogr_bak.php. Робочі програми знаходяться у друкованому вигляді на кафедрі географії ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП повністю відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 9.1-9.3, оскільки університет забезпечує відкритий доступ до основних нормативних документів, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. Публікація таких документів, як Статут, положення про навчальний процес, колективні договори та інші відповідні матеріали на офіційному веб-сайті університету забезпечує прозорість та доступність інформації для всіх зацікавлених сторін. Практика попереднього відкриття проєктів освітніх програм для отримання зауважень та пропозицій від зацікавлених сторін є свідченням відкритості університету та залучення всіх зацікавлених сторін до процесу розробки та оновлення освітніх програм. Університет публікуватиме своєчасну, повну та точну інформацію про свої освітні програми, їх цілі, очікувані результати та компоненти. На підставі цього критерію ЕГ визначила, що ОП «Туризм. Екскурсознавство» відповідає рівню «В», оскільки всі вимоги критерію виконано повністю; відсутність зразкової чи інноваційної практики.

Недоліки

Суттєвих недоліків за критерієм 9 не виявлено.

Рекомендації

Рекомендації за критерієм 9 відсутні.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	E
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B

Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.pdf</i>	UN8jQIxrUglHKki+BHSAY6qzPZ65cnSx5tlyWfbU9JY=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Гуменюк Володимир Володимирович

Члени експертної групи

Захарова Світлана Геннадіївна

Ковалюк Лілія Ігорівна